

DAUGAVPILS PILSĒTAS

STRATĒGISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA MONITORINGA ZIŅOJUMS

*par Attīstības programmas
“Mana pils – Daugavpils”
2014.-2020.gadam
ieviešanu*

Daugavpils pilsētas dome

2021

Pašvaldība	Daugavpils pilsētas dome
Juridiskā adrese	Kr. Valdemāra iela 1, Daugavpils, LV-5401
Izstrādātājs	Daugavpils pilsētas domes Attīstības departamenta Stratēģiskās plānošanas un starptautisko sakaru nodaļa tālrunis: (+371) 654 76066, e-pasts: sintija.rabcevska@daugavpils.lv
Datums	28/01/2021

SATURS

Saīsinājumi.....	4
Ievads.....	5
1. Indikatori	6
2. Sociālie faktori	6
3. Ekonomiskie faktori	11
4. Vides faktori.....	17
5. Secinājumi	43
6. Ieteikumi jaunās AP izstrādei	44
<i>1. PIELIKUMS. DAP 2020 INDIKATORI MONITORINGAM</i>	<i>45</i>
<i>2. PIELIKUMS. DAP 2020 INDIKATORU izvērtējums.....</i>	<i>47</i>

Saīsinājumi

AS	Akciju sabiedrība
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DAP 2020	Daugavpils pilsētas attīstības programma "Mana pils – Daugavpils" 2014. - 2020. gadam
DU	Daugavpils Universitāte
ES	Eiropas Savienība
ESCO	Energoservisa kompānija (<i>Energy Service Company</i>)
EPS	Energo pārvaldības sistēma atbilstoši standarta LVS EN ISO 50001:2012 prasībām
ERAF	Eiropas Reģionālais fonds
LIAA	Latvijas investīciju un attīstības aģentūra
KF	Kohēzijas fonds
PMRL	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
SAM 4.2.2.	2016. gada 8. marta Ministru kabineta noteikumi Nr. 152 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.2.2. specifiskā atbalsta mērķa "Atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu pašvaldību ēkās" īstenošanas noteikumi"
SAM 4.5.1.	2016.gada 3.maija Ministru kabineta noteikumi Nr. 281 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.5.1. specifiskā atbalsta mērķa "Attīstīt videi draudzīgu sabiedriskā transporta infrastruktūru" 4.5.1.1. pasākumā "Attīstīt videi draudzīgu sabiedriskā transporta infrastruktūru (sliežu transporta)" īstenošanas pasākumi"
SAM 5.1.1.	2016. gada 9. augusta Ministru kabineta noteikumi Nr. 519 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 5.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Novērst plūdu un krasta erozijas risku apdraudējumu pilsētu teritorijās" projektu iesniegumu otrās un trešās atlases kārtas īstenošanas noteikumi".
SAM 5.5.1.	2016. gada 20. decembra Ministru kabineta rīkojums Nr. 779 "Par 5.5.1. specifiskā atbalsta mērķa "Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus" projektu iesniegumu iesniedzēju saraksta apstiprināšanu"
SAM 5.6.2.	2015. gada 10. novembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 645 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 5.6.2. specifiskā atbalsta mērķa "Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām" īstenošanas noteikumi"
SAM 6.1.4.	2016. gada 30. augusta Ministru kabineta noteikumi Nr. 587 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 6.1.4. specifiskā atbalsta mērķa "Pilsētu infrastruktūras sasaiste ar TEN-T tīklu" 6.1.4.2. pasākuma "Nacionālas nozīmes attīstības centru integrēšana TEN-T tīklā" īstenošanas noteikumi"
SEZ	Speciālā ekonomiskā zona
SIVN	Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums
TEN-T	The Trans-European Transport Network (Eiropas transporta tīkls)
VZD	Valsts zemes dienests

Ievads

Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk - SIVN) monitoringa veikšanas nepieciešamību un kārtību nosaka likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, kā arī ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja metodisko materiālu “Plānošanas dokumenta realizācijas ietekmes uz vidi novērtējums (stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma monitorings)”.

Daugavpils pilsētas domes SIVN monitoringa mērķis ir novērtēt plānošanas dokumenta – Daugavpils pilsētas attīstības programmas “Mana pils – Daugavpils” 2014. - 2020. gadam (vidējā termiņa) īstenošanas ietekmi uz vidi, kā arī teritorijas plānošanas dokumenta izpildi saistībā ar stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatā definētiem vides mērķiem vai uzdevumiem. Monitorings ir instruments, lai konstatētu teritorijas plānošanas dokumentu īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, lai operatīvi reaģētu un novērstu kādu pasākumu ieviešanas negatīvās sekas, un, ja nepieciešams, veiktu grozījumus plānošanas dokumentā. Monitorings tiek veikts izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par Daugavpils pilsētas teritoriju.

Teritorijas attīstības plānošanas dokumenta sagatavošanas laikā tika veikta stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un izstrādāts Vides pārskats. DAP 2020 Vides pārskatam tiek veikts noslēguma monitoringa ziņojums. SIVN monitoringa ziņojums tiks ņemts vērā pie jaunās Attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrādes.

SIVN monitoringa ziņojums tika veidots par notikušajām izmaiņām laika periodā no 2014. gada līdz 2020.gadam, kuras radušās plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmē un kuras identificējamās, izmantojot indikatorus un rezultatīvos rādītājus.

Monitoringa ziņojums sastāv no 4 nodaļām:

1. nodaļā sniegts pārskats par plānošanas dokumenta Vides pārskatā sniegto informāciju un monitoringa indikatoriem.
2. nodaļā sniegts pārskats par sociālās attīstības priekšnoteikumiem, kas ietekmē plānošanas dokumenta ieviešanu – cilvēkresursiem, nodarbinātību, pašvaldības atbalsta programmām.
3. nodaļā sniegts pārskats par ekonomiskās attīstības priekšnoteikumiem, kas ietekmē plānošanas dokumenta ieviešanu – tautsaimniecības nozarēm, kultūrvēsturiskā mantojuma un tūrisma attīstību.
4. nodaļā sniegts pārskats par vides attīstības priekšnoteikumiem, kas ietekmē plānošanas dokumenta ieviešanu – transporta infrastruktūras attīstību, gaisa kvalitāti, klimata pārmaiņām, zemes lietojumu, atkritumu apsaimniekošanu, ūdens resursiem, dabas teritorijām.
5. nodaļa satur secinājumus un rekomendācijas turpmākajam attīstības programmas plānošanas periodam.

DAP 2020 Rīcības un Investīciju plāna aktualizācija atskaites periodā tika veikta 16 reizes. Izvērtējot veiktos grozījumus, secināts, ka pārsvarā tiem ir precizējošs un koriģējošs raksturs un Investīciju plāna aktualizācijas ietvaros netika mainītas attīstības prioritātes, bet gan atsevišķu pasākumu vai investīciju projektu realizācijas laiks un pieejamais finansējums. Plānošanas dokumenta ieviešanas monitoringa ietvaros nav konstatētas būtiskas novirzes vai neatbilstības plānošanas dokumenta ieviešanas procesā.

1. Indikatori

Daugavpils pilsētas attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments 2014.-2020.gadam, kas nosaka pilsētas attīstības vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus mērķu sasniegšanai. DAP 2020 ir pamats Daugavpils pilsētas domes rīcības un investīciju mērķtiecīgai plānošanai. DAP 2020 Vides pārskatā norādīts, ka turpmāk monitoringu ziņojumu izstrādāšanā jāņem vērā **indikatori** 1.pielikumā, kas palīdzēs novērtēt ietekmes uz vidi.

Lai pilnvērtīgi novērtētu un analizētu plānošanas ieviešanas tendences, tika izvēlēti papildus indikatori. Indikatori tika izvēlēti, lai noteiktā laika posmā izvērtētu vides kvalitāti un turpmākajā plānošanas periodā nodrošinātu plānošanas dokumenta ieviešanas vides aspektu izvērtējumu. Pārskats par indikatoriem un to rezultatīvajiem rādītājiem, atbilstoši prioritātēm, sniegts pielikuma 1. un 2.tabulā.

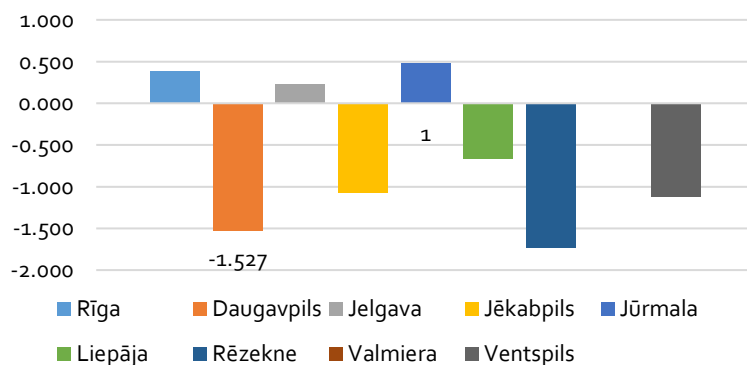
DAP 2020 noslēguma monitoringa ziņojums tika sagatavots jaunās attīstības programmas izstrādes sākumposmā, lai noteiktu jaunās attīstības programmas mērķus un prioritātes. Daugavpils pilsētas pašvaldībai izstrādātais monitoringa ziņojums jāiesniedz izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā.

2. Sociālie faktori

Daugavpils ir otrs lielākais **starptautiskas un nacionālas nozīmes attīstības centrs**¹ Latvijā un lielākais reģionālās nozīmes attīstības centrs Latgales reģionā. Daugavpils ir lielākā un nozīmīgākā pilsēta Austrumbaltijas reģionā, kas ietver Latgales reģionu Latvijā, kā arī Baltkrievijas un Lietuvas pierobežas teritoriju aptuveni 100 km rādiusā ap pilsētu. Izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis ļāvis pilsētai attīstīties par nozīmīgu pakalpojumu centru Austrumbaltijas reģionā ar ietekmes zonu ne tikai Latvijā, bet arī Lietuvā un Baltkrievijā.

Pilsēta izvietota Austrumlatvijas zemienes Dienvidaustrumu daļā Daugavas abos krastos. Pilsētas kopējā platība 7248 ha. Atbilstoši pilsētas teritorijas plānojumam, pilsētas administratīvā teritorija ir sadalīta 25 apkaimēs, kur Daugavas labajā krastā atrodas 20 apkaimes (tai skaitā Vēsturiskais centrs un Cietoksnis) un Daugavas kreisajā krastā 5 apkaimes. Daugavpils pilsētas teritorija robežojas ar Daugavpils novadu.

Republikas pilsētu teritorijas attīstības līmeņa indeksi pēc 2019.gada datiem, VRAA

Daugavpils pilsētas teritorijas attīstības līmeņa indekss saskaņā ar 2019.gada datiem ir negatīvs (-1.527). Starp 9 Latvijas Republikas pilsētām Daugavpils ieņem 8.vietu. Salīdzinot 2008. un 2016.gadu, šī vērtība nav mainījies. 2017.gadā Daugavpils ieņēma 9.vietu, 2018.gadā atkal atgriezoties 8.vietā. Panākt indeksa pozitīvu vērtību nav izdevies, jo nav ievērojami uzlabojušies galvenie rādītāji, kas

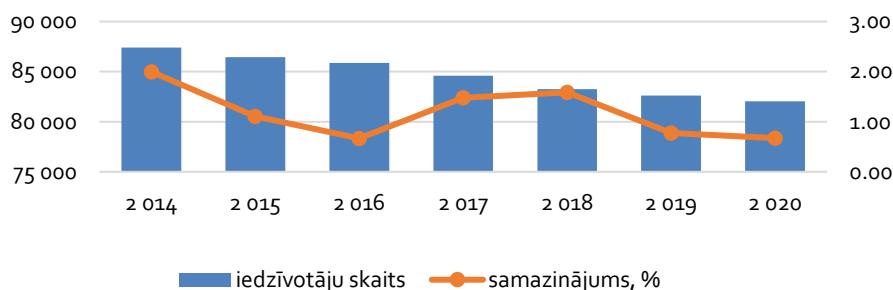
¹ Definēts Reģionālās politikas pamatnostādņēs līdz 2020.gadam, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam un Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam.

raksturo teritorijas sociāli ekonomisko attīstību. Pozitīvs teritorijas attīstības indekss ir trim Latvijas pilsētām - Rīgai, Jūrmalai un Jelgavai, kas parāda valsts reģionālo politiku un apliecina Latvijas monocentrisko attīstību.

DAP 2020 ir paredzētas vairākas aktivitātes, kas ir vērstas uz pilsētas iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes uzlabošanu un labklājības celšanu: mūsdienīga, sabiedrībai tuvas pārvaldes attīstība; mājoklis ar pievilcīgu apkārtni; izglītības, kultūras, sporta, sociālās un veselības aprūpes infrastruktūras attīstība; drošas pilsētvides attīstība un veselīga dzīvesveida veicināšana.

2.1. Iedzīvotāji

Pastāvīgo iedzīvotāju skaita dinamika Daugavpilī gada sākumā, CSP

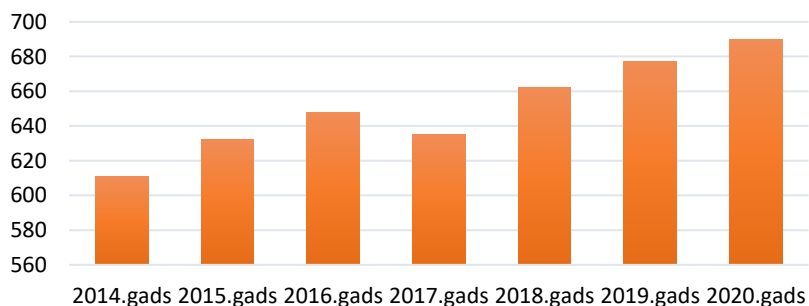

Pamatojoties uz Centrālās statistikas pārvaldes datiem, tāpat kā visās Latvijas republikas pilsētās, arī Daugavpilī pastāvīgo iedzīvotāju skaits turpina samazināties, ko ietekmē negatīvais dabiskais pieaugums un ārējā (starptautiskā) un iekšējā

(Latvijas ietvaros) migrācija. DAP2020 īstenošanas periodā iedzīvotāju skaits samazinājās par 6%. Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, pilsētā deklarēto iedzīvotāju skaits arī samazinās, tas 2020.gada sākumā ir 91 407 cilvēki.

Visblīvāk apdzīvotās apkaimes ir Jaunā Forštadte, Centrs, Jaunbūve, Esplanāde un Ķīmija. Vismazākais blīvums ir Mazo Stropu, Jauno Stropu un Vizbuļu apkaimēs.

Demogrāfiskās slodzes līmeņa dinamika gada sākumā pēc CSP datiem

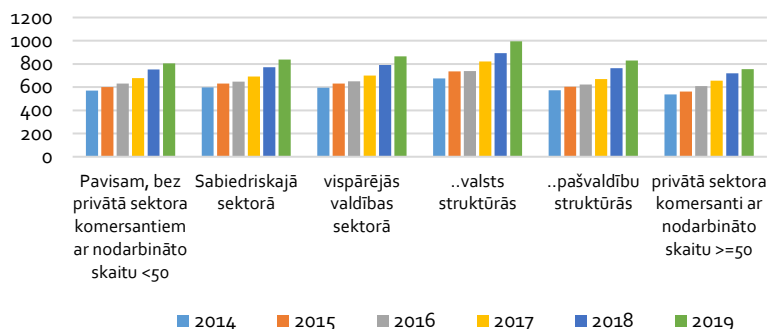

Demogrāfiskajai slodzei ir tendence paaugstināties. Demogrāfiskā slodze² uz 1 000 darbaspējas vecuma iedzīvotājiem, kas kopumā veido 62% no visiem iedzīvotājiem, saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem, uz 2020.gada sākumu bija 690. DAP 2020 īstenošanas periodā slodzes līmenis pieauga par 13%. Šis rādītājs pasliktinās, ja ņem vērā

bezdarbu.

² Tā ir darbaspējas vecumu nesasnējušo un pārsniegušo personu skaita attiecība vidēji uz 1 000 personām darbaspējas vecumā.

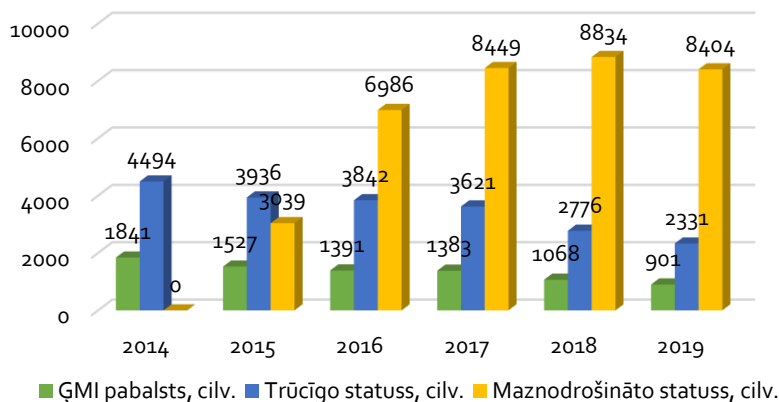
Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa bruto (euro)
pēc CSP datiem

par aptuveni 30% zemāka kā vidējā darba samaksa Latvijā un par 37% zemāka kā galvaspilsētā. DAP 2020 īstenošanas periodā strādājošo mēneša darba samaksas pieaugums ir saistīts ar izmaiņām nodokļu politikā valsts līmenī.

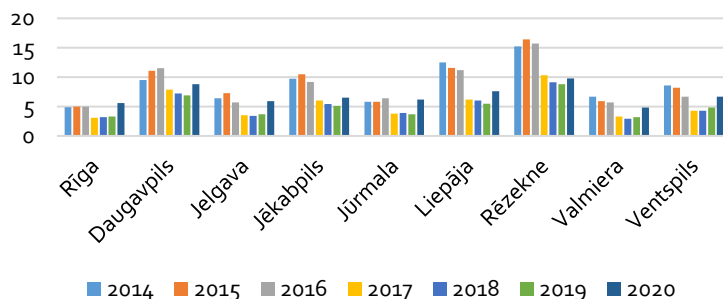
Nozīmīgs attīstības rādītājs ir bezdarba līmenis un tā dinamika. Saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras informāciju, pilsētā 2020.gada jūnijā bija reģistrēti 4343 bezdarbnieki jeb 8.8%, no tiem 25% ir ilgstošie bezdarbnieki, 69% ir pirmspensijas vecumā, 24% ir invalīdi – bezdarbnieki un 15% ir jaunieši līdz 24 gadiem. 2020.gadā, salīdzinot ar 2014.gadu, bezdarbnieku skaits ir samazinājies par 0.7%.

Bija vērojama pozitīva tendence bezdarba līmenim samazinoties, sākot ar 2017.gadu, taču 2020.gada pirmajā ceturksnī, pateicoties Covid-19 uzliesmojumam pasaulē un arī Latvijā, bezdarbs pilsētā atkal krasi pieauga. Daugavpilī ir viens no augstākajiem bezdarba līmeņiem starp visām LR pilsētām, bet viszemākais bezdarbs ir Rīgā, Valmierā un Jelgavā – līdz 6%. Bezdarba līmenis Daugavpilī 2017.-2019.gadā bija ievērojami mazāks nekā līdz tam, tas nozīmē, ka pašvaldībai, pievēršoties uzņēmējdarbības vides uzlabošanai ir izdevies piesaistīt jaunus uzņēmumus, kas spēj investēt, darboties un nodrošināt darbavietas Daugavpils iedzīvotājiem.

Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa Daugavpilī 2019.gadā bija 805 eiro, kas ir par 41% lielāka kā 2014.gadā. Darba samaksas pieaugums ir saistīts ar izmaiņām nodokļu politikā valsts līmenī. Salīdzinājumam – vidējā bruto darba samaksa Latvijā 2019.gada beigās bija 1 152 eiro. **Daugavpilī vidējā darba samaksa ir nedaudz lielāka par vidējo darba samaksu Latgales reģionā, tā ir**

Bezdarba līmenis (%) pēc NVA datiem

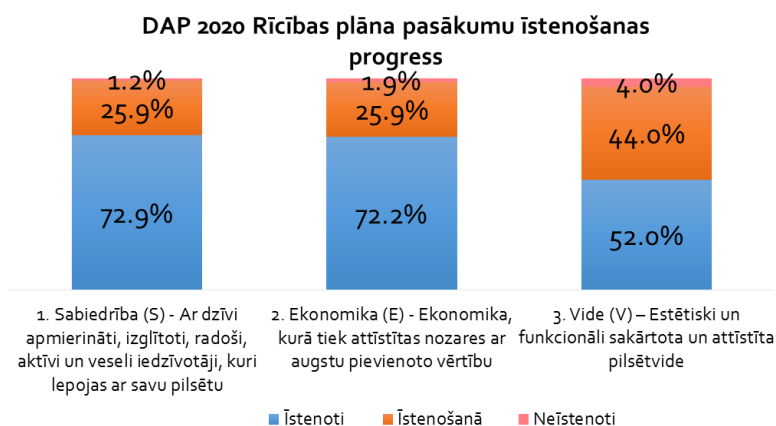
Atbilstoši Daugavpils pilsētas Sociālā dienesta datiem, trūcīgo personu skaits piecu gadu laikā ir samazinājies par 2 163 cilvēkiem jeb par 48%. Trūcīgo personu īpatsvars ir samazinājies par 2.5% (2014.g. 5%, 2019.g. 2.5%). Tomēr strauji pieaug maznodrošināto personu skaits – salīdzinot ar 2015.gadu, to skaits ir pieaudzis par 5 365 personām jeb 77%. Tas būtu skaidrojams ar

to, ka, mainoties normatīvo aktu prasībām, tika noteikti stingrāki kritēriji izvērtēšanai – līdz 2015.gadam tika vērtēta kadastrālā vērtība tikai zemesgrāmatā reģistrētiem īpašumiem uz konkrēto personu, pēc 2015.gada – ņem vērā kadastrālo vērtību arī valdījumā esošiem īpašumiem, tāpat, lai saņemtu trūcīgās personas statusu, nedrīkst veikt dāvinājumu 6 mēnešus pirms iesnieguma iesniegšanas, kas neattiecas uz maznodrošinātajām personām. Savukārt veiktās izmaiņas likumdošanā paredz vieglāku maznodrošinātās personas statusa iegūšanu, jo tādai personai varbūt uzkrājumi līdz EUR 1032, ir paaugstināti pabalstu saņemšanas ienākumu līmeņi, kas motivē personas noformēt statusu pabalsta saņemšanai.

Viena no Daugavpils pilsētas DAP 2020 definētajām prioritātēm ir **Sabiedrība (S) - Ar dzīvi apmierināti, izglītoti, radoši, aktīvi un veseli iedzīvotāji, kuri lepojas ar savu pilsētu**. Daugavpils pilsētas pašvaldības projekti rada apstākļus, lai palielinātos iedzīvotāju skaits pilsētā, lai ikviens justos piederīgs, lai ikviens būtu apmierināts ar kvalitatīvu un drošu dzīves vidi – vizuāli pievilcīgu pilsētas publisko un dzīves telpu, ar nodrošinātiem izglītības, sociālās un veselības aprūpes pakalpojumiem, daudzveidīgu pilsētas kopienas sabiedrisko dzīvi, kultūras un sporta iespējām. Šī prioritāte tiek īstenota trijos rīcības virzienos **"S1 Aktīva pilsoniskā līdzdarbība (sadarbība un pašiniciatīva)"**, **"S2 Atbalsts jauniešiem, ģimenēm ar bērniem, senioriem"** un **"S3 Ilgtermiņa tirgus prasībām atbilstoša daudzveidīga, visu līmeņu izglītība"**. Prioritātes ietvaros tika plānots realizēt 85 pasākumus un ap 878 projektu aktivitātēm.

Uz 2020.gadu īstenoto un īstenojamo aktivitāšu īpatsvars no kopējā pasākumu skaita ir 98.8% jeb 84 pasākumi, īstenoto un īstenojamo projektu īpatsvars ir 96.2% jeb 845 aktivitātes. Neīstenoto pasākumu īpatsvars ir 1.2% jeb 1 pasākums. Tas ir **"S2-1-7 Paliatīvās aprūpes pakalpojumu pieejamība un pilnveidošana"**. Neīstenotais projekts saistīts ar pašvaldības veselības aprūpes iestāžu infrastruktūras attīstību. Laika periodā no 2014. līdz 2020.gadam tika realizēti pilsētai nozīmīgi projekti veselības jomā, tie ir SIA "Daugavpils bērnu veselības centra" ģimenes ārstu prakšu infrastruktūras attīstība, jauno veselības aprūpes pakalpojumu ieviešana, SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca" medicīnas iekārtu modernizācija, kā arī Valsts SIA „Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” ēkas infrastruktūras uzlabošana, materiāltehniskās bāzes modernizācija un inovatīvo metožu ieviešana garīgi slimu personu socializācijas stiprināšanai un veselības veicināšanai. Daugavpils pilsētas dome veselības aprūpes jomai pievērš īpašu uzmanību, jo Daugavpils reģionālajā slimnīcā ir jūtams speciālistu (ārstu) trūkums. Lai piesaistītu pilsētas ārstniecības iestādēm jaunus speciālistus, Daugavpils pilsētas dome ir noslēgusi sadarbības līgumu ar Rīgas Stradiņa universitāti. Kopš 2014.gada topošajiem ārstiem pašvaldība piešķir stipendijas, lai tādejādi ieinteresētu ārstus strādāt Daugavpils veselības aprūpes iestādēs.

Atbalsts jauniešiem, ģimenēm ar bērniem un senioriem vērtējams augstā līmenī. Daugavpils pilsētas dome veselības aprūpes jomai pievērš īpašu uzmanību, taču joprojām pilsētā pietrūkst ārstu-speciālistu, kam arī tiek pievērsta īpaša uzmanība. Jaunajiem speciālistiem tiek piedāvātas stipendijas un meklēti veidi, kā piesaistīt jaunus ārstus, un tas noteikti būtu jāturpina, tāpat kā dienesta dzīvokļu piešķiršana ir vēl viens pluss, kas spēj piesaistīt jaunus speciālistus strādāt

Daugavpilī. Vēl jo vairāk pozitīvi vērtējama ir sadarbība ar RSU, kas noteikti pacels augstākā līmenī slimnīcas zinātniski - pētniecisko darbu, un slimnīcai ir lielas iespējas kļūt par nozīmīgu apmācības un pētniecības centru. Lai nodrošinātu jaunu un kvalitatīvu kadru piesaisti medicīnā, Domes deputāti 2020.gada sākumā apstiprināja jaunus noteikumus par pašvaldības stipendiju piešķiršanu ārstiem rezidentiem un medicīnas studentiem. Tagad ārstam rezidentam stipendijas apmērs paredzēts 430 eiro mēnesī, pārējiem studentiem 300 eiro mēnesī. Tāpat Daugavpils domes deputāti apstiprināja grozījumus pašvaldības saistošajos noteikumos, kas paredz pilnībā segt izglītības izdevumus topošajiem stomatologiem, kas pēc studiju beigšanas apņemas strādāt Daugavpilī un mazināt rindas, lai bērni tiktu pie zobārsta.

Kā rāda Domes Īpašumu pārvaldīšanas departamenta Dzīvokļu nodaļas dati, ģimeņu skaits uzskaitē palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumos ar katru gadu nedaudz samazinās. Daugavpils pilsētas domes Saistošie noteikumi Nr.31 (25.10.2007.) nosaka personu kategorijas un kritērijus pašvaldības dzīvokļu saņemšanai. Problemātiski ir ar vienistabas dzīvokļiem, kas ir nepieciešami bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas. Pašvaldībai ir nepietiekams

dzīvojamais fonds, līdz ar to tā nevar nodrošināt atbilstošu mājokļa atbalsta programmas īstenošanu, tas ir dienesta dzīvokļu piešķiršanu jauno speciālistu piesaistei, lai strādātu un dzīvotu Daugavpilī. Līdz ar to ir nepieciešams paplašināt pašvaldības dzīvokļu skaitu, atbilstoši atjaunojot dzīvojamo fondu³. Pašvaldība plānoja paplašināt dzīvojamo fondu un atjaunot 2015.g. pārņemto daudzdzīvokļu ēku Gaismas ielā 7, Ruģeļu apkaimē ar iespēju izmitināt ģimenes 105 dzīvokļos līdz 2020.gadam. Taču ierobežota finansējuma dēļ tas joprojām nav izdevies. Pašvaldība mēģina piesaistīt finansējumu šīs ēkas atjaunošanai arī šobrīd.

Eiropas Sociālā fonda projekta ietvaros tika veikta vietējā mēroga veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošana Daugavpils pilsētas iedzīvotājiem, tas ir peldēšanas un slidošanas apmācības 2. un 4. klašu bērniem, fizisko aktivitāšu grupas, semināru cikli jaunajiem vecākiem, veselības nedēļas, aktivitātes iedzīvotājiem, kas vecāki par 54 gadiem, utt. Veselības veicināšanai, pilsētvides sakārtošanai un aktīvai atpūtai tika attīstīta infrastruktūra velobraucējiem un slēpotājiem Stropu mežaparka teritorijā, pie Lielā Stropu ezera atvērts ceturtais aktīvās atpūtas un piedzīvojumu parks Latvijā „Tarzāns”, pieejama uzlabota infrastruktūra L.Stropu ezera krastā pie atpūtas bāzes „Stropu vilnis”, pabeigta promenādes izbūve gar L.Stropu ezera krastu. Stropu centrālās pludmales teritorija ir labiekārtota ar dažādiem atpūtas elementiem – gājēju promenādi pastaigām, kas ir apgaismota diennakts tumšajā laikā, asfaltētu velociņu, kā arī vingrošanas laukumu ar āra trenāžieriem aktīvā dzīvesveida piekritējiem. Apmeklētājiem ir pieejams bezmaksas pludmales volejbola laukums, ģērbtuves, soliņi, stāvvietas un labierīcības, kā arī ir pieejama unikāla ezera pontonu konstrukcija, kas sastāv no “ezera promenādes” daļas, 25 metrus garā atklātā baseina ar 4 celiņiem, lekšanas torņa un bērnu peldbaseina, pie kura ierīkots atpūtas laukums ar saulesargiem un atpūtas krēsliem, kuru izmantošana ir pilnīgi bez maksas, tādējādi veicinot aktīvās atpūtas iespējas pilsētā vasaras sezonā, iesaistot vietējos iedzīvotājus un tūristus. DAP 2020 laikā ir

³ Pašvaldības īpašumā esošo un nomāto (lietojumā iegūto) dzīvokļu skaits ir 4084, 14.02.2017. Īpašumu pārvaldīšanas departamenta Dzīvokļu nodaļas dati

modernizēta bērnu rotaļu pilsētiņa Centrālparkā⁴, izbūvēti rotaļu laukumi pilsētas apkaimēs. Pilsētas centrā ir labiekārtots Esplanādes skvērs ar modernu Baltijā pirmo veloparku pilsētvidē, kur ir ierīkota piedzīvojumu trase, skeitparks, velotrase un bērnu aktivitāšu zona.

Daugavpils pilsētas iedzīvotājiem izglītības iestāžu teritorijās ir brīvi pieejami bērnu rotaļu un jauniešu sporta laukumi fiziskām aktivitātēm, kā arī pilsētā ir iespējas sportot visa gada laikā gan iekštelpās, gan ārējos sporta laukumos. Uz 2020.gada sākumu pilsētā bija pieejami 216 rotaļu laukumi daudzdzīvokļu māju pagalmos, parkos un skvēros, no 2014.gada tika modernizēti un izbūvēti jauni 68 rotaļu laukumi. Katram Daugavpils pilsētas iedzīvotājam ir iespēja griezties Daugavpils pašvaldības Komunālās saimniecības pārvaldē ar ierosinājumu izbūvēt vai modernizēt bērnu rotaļu laukumu noteiktā pilsētas teritorijā.

Pārbūvētas J.Raiņa Daugavpils 6.vidusskolas telpas un pielāgotas 6.pirmsskolas izglītības iestādes vajadzībām, sešās izglītības iestāžu ēkās uzstādīts moderns apgaismojums ar ekonomiskākām apgaismojuma iekārtām, tiek nodrošināta bezmaksas ēdināšana Daugavpils pilsētas pirmsskolas izglītības iestāžu izglītojamajiem, kas apgūst obligāto pirmsskolas izglītības programmu (5 – 6 gadus vecuma bērni), kā arī skolēniem no 1. līdz 12.klasei. Īstenoti kompleksie pasākumi energoefektivitātes paaugstināšanai četrās Daugavpils pilsētas pirmsskolas izglītības ēkās, vienā vispārējās izglītības iestādē, izglītības iestādes sporta zāles korpusā un pašvaldības sporta ēkā. Tāpat arī energoefektivitātes paaugstināšanas projekti īstenoti trīs pašvaldības ēkās, bet vairāki projekti vēl turpinās. Veikta mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana Daugavpils profesionālajās izglītības iestādēs. SAM 8.1.3. ietvaros pabeigti būvdarbi projekta "Daugavpils Valsts ģimnāzijas materiāli tehniskās bāzes un infrastruktūras modernizācija" ietvaros, kur tika izveidota ergonomiska mācību vide, atjaunojot ēkā inženiertīklus (ventilācija, apkures sistēma, apgaismojums) un veicot telpu remontu. Pabeigts Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas „Saules skola” infrastruktūras modernizācijas projekts.

3. Ekonomiskie faktori

Atbilstoši likumam "Par pašvaldībām", pašvaldības autonomajās funkcijās ietilpst saimnieciskās darbības sekmēšana attiecīgajā administratīvajā teritorijā un rūpēšanās par bezdarba samazināšanu.

DAP 2020 ir paredzētas vairākas aktivitātes, kas ir vērstas uz tautsaimniecības attīstību un ekonomiskās situācijas uzlabošanu: uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides veidošana, degradēto teritoriju revitalizācija un iesaistīšana ekonomiskajā apītē; nodarbinātības veicināšana, tūrisma nozares attīstība un nepieciešamās infrastruktūras pilnveidošana, jaunu tūrisma produktu un pakalpojuma daudzveidības attīstības veicināšana. DAP 2020 risinājumu īstenošana uzlaboja esošo

⁴ Latvijas būvnieku asociācijas rīkotajā konkursā „Gada labākā būve Latvijā 2016” nominācijā „Ainavas objekts” atzīnību saņēma bērnu rotaļu laukums Daugavpils Centrālajā parkā

pilsētvides stāvokli un veicināja teritorijas sakārtotību, ievērojot pastāvošas likumdošanas un sabiedrības intereses.

Lai radītu investīcijām labvēlīgu vidi, pašvaldība īstenoja uzņēmējdarbības veicināšanas projektus, attīstot Daugavpils pilsētā esošās rūpnieciskās zonas un ražošanas teritorijas, tādējādi uzlabojot apkārtējo vidi, radot jaunas darba vietas un piesaistot privātās investīcijas.

3.1. Tautsaimniecības nozares attīstība

Ekonomisko stāvokli raksturo rūpniecības nozares attīstība. Pilsētas ekonomikas pamatu veido metālapstrādes, pārtikas produktu, ķīmiskās šķiedras un elektrisko kabeļu ražošanas uzņēmumi, kas pārsvarā eksportē produkciju uz ārzemēm un nodarbina lielāko daļu pilsētas iedzīvotāju. Saskaņā ar Daugavpils pilsētas domes rīcībā esošajiem datiem, Daugavpils lielākie ražošanas uzņēmumi 2019.gadā realizēja produkciju 276.64 miljonu eiro apmērā. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, rūpniecības produkcijas realizācijas apjoms palielinājās par 30.6 miljoniem eiro jeb par 11.0%. Domes rīcībā esošie realizētās produkcijas apjomu dati rāda, ka tie katru gadu pieaug. Galvenokārt ražošanas apjoma pieaugums ir vērojams mašīnbūvē un metālapstrādē, ķīmiskās šķiedras un tās izstrādājumu ražošanā, kabeļu savienojumu un plastmasas izstrādājumu ražošanā. Rūpniecības saražotās produkcijas apjoma palielinājums lielākajos uzņēmumos ir saistīts ar jaunu tirgu apgūšanu un jaunu produkcijas veidu ražošanu uzņēmumos.

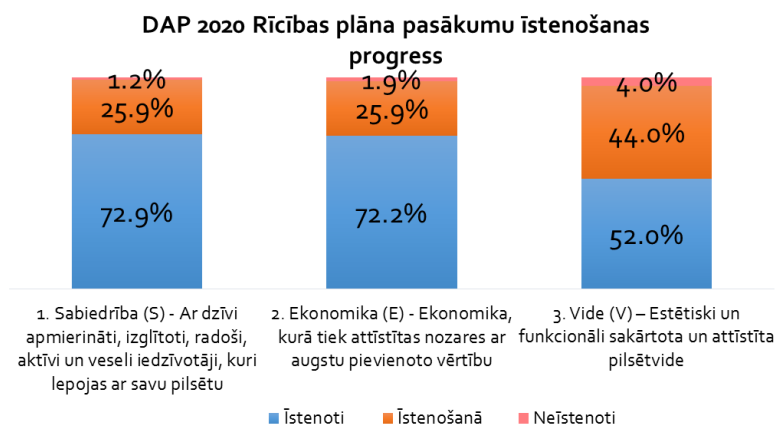
Daugavpils plānošanas dokumenti norāda, ka būtiski ir attīstīt pilsētas transporta infrastruktūru, uzlabot pilsētas industriālo zonu sasniedzamību un to infrastruktūru, lai veicinātu uzņēmējdarbības vides attīstību.

Tūrisma attīstība pilsētā vērtējama augstā līmenī, kur lielākā uzmanība tiek pievērsta Daugavpils cietoksnim un tieši Marka Rotko Mākslas centram, kurš iemanto popularitāti visā Eiropā. Cietoksni varētu padarīt par tūrisma anklāvu Daugavpils robežās, vienā vietā piedāvājot visu, gan mākslu, gan ēdināšanu, gan naktsmājas, sasaistot to visu kā atsevišķu kultūras programmu vai atsevišķu tūrisma maršrutu.

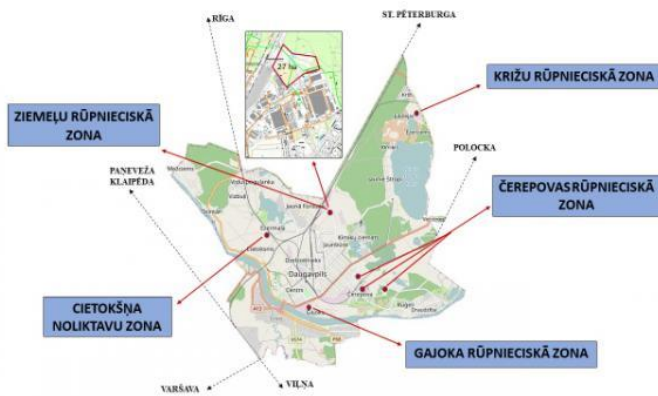
Otrā Daugavpils pilsētas DAP 2020 definētā prioritāte ir **Ekonomika (S) - Ekonomika, kurā tiek**

attīstītas nozares ar augstu pievienoto vērtību. Šī prioritāte tiek

īstenota trīs rīcības virzienos "E1 Izglītības, zinātnes un uzņēmējdarbības kompleksa sadarbība", "E2 Sakārtota un aktīva uzņēmējdarbības atbalsta vide" un "E3 Atpazīstams un attīstību veicinošs pilsētas tēls". Prioritātes ietvaros tika plānots realizēt 54 pasākumus un 262 projektu aktivitātes. Uz 2020.gadu īstenoto un īstenošanā esošo pasākumu īpatsvars

no kopējā skaita ir 98.1% jeb 53 pasākumi, īstenoto un īstenošanā esošo projektu īpatsvars ir 96.9% vai 254 aktivitātes. Neīstenoto pasākumu īpatsvars ir 1.9% jeb 1 pasākums. Tas ir "E3-2-7 Atbalsts rekreācijas un ārstniecības kompleksu izveidošanai Daugavpils pilsētā". Neīstenoto projektu īpatsvars ir 3.05% jeb 8 projekti. Līdz 2020.gadam Daugavpils pilsētas pašvaldība aktīvi strādāja pie degradēto industriālo teritoriju publiskās infrastruktūras sakārtošanas, lai radītu labvēlīgu vidi jaunu uzņēmumu veidošanai un esošo attīstībai.

Prioritātes ietvaros ikgadēji tika īstenoti uzņēmējdarbības vides atbalsta un veicināšanas pasākumi (piemēram, konkursi uzņēmējiem, starptautiskie pasākumi, Daugavpils uzņēmumu dalība starptautiskajās izstādēs, Grantu programma "Impulss" mazo un vidējo uzņēmumu atbalstam un attīstībai), kas dažādo un uzlabo pilsētas iedzīvotājiem pieejamus produktus un pakalpojumus. Šajā laika periodā, pateicoties Grantu

"Impulss" programmai, tika īstenoti 42 projekti un radītas 75 jaunas darbavietas.

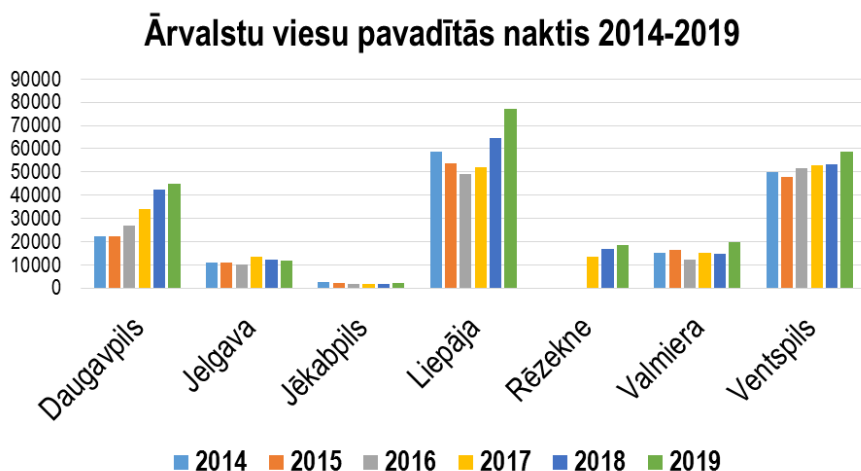
ERAF projekta „Ziemeļu rūpnieciskās zonas infrastruktūras attīstība” ietvaros veikta teritorijas pievadceļu, apgaismojuma un inženierkomunikāciju kvalitātes uzlabošana un ERAF projekta „Daugavpils pilsētas industriālo zonu pieejamības veicināšana (Liepājas un Varšavas ielas rekonstrukcija)” ietvaros veikta Daugavpils pilsētas ielu satiksmes infrastruktūras rekonstrukciju, kas nodrošina industriālo un ražošanas zonu pieejamību pilsētas teritorijā. Īstenojot Ziemeļu rūpnieciskās zonas infrastruktūras attīstības projektu, tika veicināta jaunu uzņēmumu veidošanās un esošo uzņēmumu attīstība (piemēram, SIA "Scandagra", SIA "Pokraska", SIA "Log&Fire" un SIA "DereX", radot aptuveni 60 jaunas darbavietas). Tika īstenots ERAF projekts "Degradēto rūpniecisko teritoriju reģenerācija Daugavpils pilsētas un Daugavpils novada teritorijās, I.kārta", kura ietvaros veikta Daugavpils pilsētas Čerepovas degradētās teritorijas (21.07 ha) sakārtošana un attīstīšana uzņēmējdarbības uzsākšanai. Projekta rezultātā tiks radīta 141 jauna darbvieta, tiks piesaistītas privātas investīcijas 23 420 000 eiro apmērā uzņēmumu darbības paplašināšanai. Noslēdzās projekts "Daugavpils pilsētas publiskās infrastruktūras sakārtošana uzņēmējdarbības veicināšanai", kura ietvaros tika veikta piebraucamā ceļa un ietves pārbūve Odu ielas rajonā, kā arī publiskā stāvlaukuma izbūve Odu un Vaļņu ielas rajonā. Projekta rezultātā tiks radītas vismaz 80 jaunas darba vietas un piesaistītas privātas investīcijas 90 000 eiro apmērā uzņēmumu darbības paplašināšanai un jaunu uzņēmumu veidošanai.

Atbilstoši Lursoft datiem, reģistrēto uzņēmumu skaits Daugavpilī, salīdzinot ar 2014.gadu, 2020.gadā ir samazinājies par 12%, ko ietekmēja ārējās tirdzniecības nosacījumu izmaiņas. Savukārt uzkrāto tiešo ārvalstu investīciju apjoms pieauga par 10.7% attiecībā pret 2014.gadu, tomēr Daugavpilī šis rādītājs ir zemāks kā Rīgā, Ventspilī, Liepājā, Jūrmalā, Jelgavā un Valmierā. Daugavpils pilsētas domes Attīstības departamenta Biznesa attīstības nodaļa aktīvi sadarbojās ar uzņēmumiem, izplatot biznesa piedāvājumus, iespējas piedalīties dažādos uzņēmējdarbību veicinošos pasākumos, semināros un ES struktūrfondu un citās ārvalstu finanšu programmās.

2017.gadā janvārī oficiāli tika atvērts jauns Daugavpils biznesa inkubators. 2019.gadā inkubācijas programmā atradās 29 komersanti. Kopš 2017. gada janvāra Latgalē darbojas arī Speciālā ekonomiskā zona (SEZ), kuras priekšrocības var izmantot gan vietējie uzņēmēji, kas plāno paplašināt un dažādot savas ražošanas jaudas un produktus, gan arī ārzemju investori, kuri vēlas uzsākt uzņēmējdarbību Latgalē. Latgales speciālajā ekonomiskajā zonā 2019.gadā darbojās 8 Daugavpils pilsētā reģistrētie uzņēmumi, kas saņēma nekustamā īpašuma nodokļa atlaides līdz 80%. Kopā Latgales SEZ zonā 2019.gadā bija 501 darba vieta gan uzņēmumos, kas ražo produkciju Latvijas tirgum, gan uzņēmumos, kas ražo tikai un vienīgi eksportam, kā SIA "MAX BAKERY", kas iestājās Latgales SEZ tikai 2019.gadā.

3.2. Tūrisma nozares attīstība

Pašvaldība ir izveidojusi (2015.g.) Daugavpils pilsētas pašvaldības tūrisma attīstības un informācijas aģentūru (turpmāk - Aģentūra), kuras mērķis ir veicināt tūrisma nozares attīstību Daugavpils administratīvajā teritorijā, īstenojot pašvaldības tūrisma politiku apzināt, pētīt un popularizēt kultūrvēsturisko mantojumu un sekmēt kultūras vērtību saglabāšanu, attīstīt tūrisma pakalpojumu klāstu un koordinēt tūrisma pakalpojumu sniegšanu pilsētas iedzīvotājiem un viesiem. Daugavpilī parādījās jauns tūrisma objekts - Latvijā lielākais Šmakovkas muzejs, kas piedāvā mūsdienīgu un atraktīvu stāstu par Latgales alkoholisko dzērienu – šmakovku un tās darināšanas vēsturi. Kopumā laika periodā no 2014.-2020.gadam Daugavpilī ir parādījušies 30 jauni tūrisma objekti un produkti. Saskaņā ar CSP datiem tūristu skaits gadā, kas izmantoja naktsmītņu pakalpojumus, pieauga par 81%, salīdzinot ar 2014.gadu. Pamatojoties uz CSP 2019.gada datiem, ārvalstu viesu nakšņojumu skaits Daugavpilī ir 1.3 reizes zemāks kā Ventspilī,

1.7 reizes zemāks kā Liepājā, 9.8 reizes zemāks kā Jūrmalā un 64 reizes zemāks kā Rīgā. Salīdzinot ar 2017.gada datiem, šie rādītāji ir nedaudz uzlabojušies. Tas parāda, ka Daugavpilij ar aktīvu darbu pie tūrisma piedāvājumu attīstības un pilsētas atpazīstamības uzlabošanas ir izdevies

piesaistīt vairāk viesu, tomēr jāturpina tūrisma piedāvājumu attīstības veicināšana, lai, salīdzinot ar pārējām republikas pilsētām, piesaistītu lielāku ārvalstu tūristu skaitu.

Pilsētas galvenie tūrisma objekti ir kultūrvēsturiskā mantojuma objekti. **Pilsētas centram** ir valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa statuss un tā ir daļa no Eiropas kultūrvēsturiskā mantojuma. Raksturīga Daugavpils arhitektūras iezīme ir sarkano ķieģeļu apbūve.

Daugavpils cietoksnis ir 19.gadsimtā pēdējais būvētais bastiona tipa nocietinājumu komplekss, kas relatīvi labi un pilnīgi saglabājies līdz mūsdienām. Cita līdzīga objekta nav ne Latvijā, nedz arī pārējās Baltijas valstīs. Līdzīgas fortifikācijas būves saglabājušās Polijā, Čehijā, Vācijā. Daugavpils cietoksnis no tām izceļas ar savu lielo platību, apmierinošu pakāpi, kādā tas ir saglabājies, un to, ka pēdējos 10 gados tas piedzīvo savu atdzimšanu – pirmo savā pastāvēšanas vēsturē, kā tūrisma un kultūras centrs, nevis kā militārais objekts. Visa cietokšņa kompleksa teritorija ir iekļauta valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa „Daugavpils cietoksnis ar priekštilta nocietinājumu” robežās, arī citadeles iekšējā apbūve ir reģistrēta kā atsevišķs valsts nozīmes arhitektūras piemineklis – „Daugavpils cietokšņa apbūve”. Vairākām ēkām un būvēm ir piešķirts valsts vai vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļa statuss. Cietokšņa centrā ir ierīkots vairāk nekā gadsimtu vecs ēnains dārzs. Tas viss kopumā padara šo objektu unikālu, ar lielisku potenciālu tūrisma un kultūras dzīves attīstībai ne tikai Latgales reģiona mērogā, bet visā Eiropā. Unikalitātes dēļ, tas ir vispameklētākais objekts, kas uzskatāms par vienu no Daugavpils tūrisma produktiem ar augstu pievienoto vērtību.

Ieguldot finanšu līdzekļus pārdomātās mārketinga aktivitātēs un infrastruktūras attīstībā, Daugavpils cietoksnis arvien plašāk kļūst pazīstams starptautiskajā mērogā.

Pateicoties ES fondu, valsts un pašvaldības finansējumam tika īstenots kompleksais Daugavpils cietokšņa reģenerācijas projekts. Šobrīd Daugavpils cietokšņa informācijas un tūrisma pakalpojumu centrs bijušā Ūdenstorņa ēkā, Artilērijas Arsenāla ēkā atrodas Daugavpils Marko Rotko mākslas centrs, tūrisma vajadzībām ir sakārtots arī Nikolaja ielas posms, restaurēta 1.krasta lunete un labiekārtota pieguļošā teritorija, atjaunots 10. Aizputes kājnieku pulka Brīvības cīņās kritušo karavīru piemineklis, pilnīgi pārbūvēta Daugavpils cietokšņa ielu infrastruktūra, VAS „Valsts nekustamie īpašumi” atjaunoja administratīvo ēku Komandanta ielā 7 un īslaicīgās aizturēšanas vietas ēku Hospitāļa ielā 3, Daugavpils pilsētas un rajona policijas pārvaldes vajadzībām.

Daugavpils cietokšņa reģenerācijas projekts ieguva **Eiropas Padomes Ainavu balvu** Ministru komiteja 2017. gada 27.septembrī apstiprinātājā EP ģenerālsekretariāta konkursā. Šī konkursa mērķis ir apbalvot praktiskās iniciatīvas, kas būtu ņemamas par piemēru ainavu kvalitātes saglabāšanai un uzlabošanai Eiropā.

Tiek īstenots Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmas projekts “Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un popularizēšana Latvijā un Krievijā”, kura ietvaros tiek veikta pulvera pagraba ēkas restaurāciju „Martinsona mājas” izveidei, SAM 5.5.1. projekta “Rīteiropas vērtības” ietvaros norit darbs pie Tehnikas muzeja izveides, rekonstruējot Inženierarsenāla ēku Imperatora ielā 8. Projekta “Kultūras mantojuma objekta publiskās ārtelpas attīstības un pieejamības veicināšana tūrisma pakalpojumu daudzveidošanai Daugavpils pilsētā” ietvaros sākusies Daugavas upes labā krasta labiekārtošana un tiks izbūvēta Cietokšņa promenāde pretī Daugavpils cietokšņa citadelei, Latvijas – Lietuvas - Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas projekta “Pārrobežu lojalitātes programma kultūras un tūrisma veicināšanai” ietvaros tiks restaurēts Daugavpils cietokšņa 7.bastiona kazemāts un pielāgots Daugavpils M. Rotko mākslas centra keramikas atvērto fondu vajadzībām. Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas projekta “Graustu pārveidošana elegancē” ietvaros tika iztīrīts un labiekārtots 4. bastiona (teritorija aiz vaļņa garāžu rajonā) iekšējais pagalmis, kurā ierīkota vieta atpūtai, bet projekta “Pārrobežu reģionālā kultūras mantojuma tūrisma paplašināšana” ietvaros tiks labiekārtots 7. bastiona valnis un pielāgots rekreācijas funkcijām. Daugavpils cietokšņa attīstībā 2008.-2019.gadā ieguldītas investīcijas aptuveni 26 miljonu eiro apmērā, padarot Daugavpils cietoksni par vienu no ievērojamākajiem objektiem ne tikai Daugavpilī, bet arī reģionā.

Savdabīgs kultūras tūrisma objekts ir **Daugavpils skrošu rūpnīca** - vienīgā tūristiem atvērta munīcijas ražošanas rūpnīca Baltijā, kurā atrodas Eiropā vecākais, joprojām strādājošais skrošu liešanas tornis. Piesaistot valsts finansējumu tika īstenots projekts “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai SIA „Daugavpils skrošu rūpnīca”, kas paaugstināja ēkas energoefektivitātes līmeni (2014.g.).

Neparasts objekts ar lielu tūrisma potenciālu ir Baznīckalns, kur atrodas vairāku konfesiju dievnamu, dažādu arhitektūras stilu ēkas un parki, kas jau šobrīd ir piemēroti kultūras tūrisma vajadzībām.

Daugavpilī atrodas vienīgais **zoodārzs Latgalē**, kurš nodrošina reģiona iedzīvotājiem ekoloģisko audzināšanu un izglītošanu saskarsmē ar dzīvniekiem, garīgās un kulturālās attīstības nolūkos. Latgales zoodārzs ir municipālā budžeta iestāde. Zoodārza darbinieki veic pētniecisko darbu ekoloģijas, zookultūru un ekoloģiskās pedagoģijas jomā, pēta dzīvnieku dzīvi un cenšas saglabāt apdraudētas Latvijas dzīvnieku sugas. Latgales zoodārzs ir vienīgā zinātniski pētnieciskā laboratorija, kur notiek Eiropas purva bruņurupuču

populācijas pavairošana. Ir veikta Latgales Zoodārza ēkas energoefektivitātes paaugstināšana. 2020.gadā ir uzsākts Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības projekts "Pilsētvides mitrāju pārvaldība Latvijas – Lietuvas pārrobežu reģionā" (UrbArea, LLI-472). Projekta galvenais mērķis ir saglabāt pilsētu mitrāju bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu, attīstot un integrējot efektīvu un inovatīvu vides resursu pārvaldību, veicinot pārrobežu sadarbību šajā jomā. Projekta specifiskie mērķi ir zaļās infrastruktūras pilnveidošana, pilsētvides mitrāju ekosistēmas pakalpojumu uzlabošana, vides risku samazināšana un neinvazīvas pieejas izveidošana pilsētvides mitrāju pārvaldībai Latvijas-Lietuvas pārrobežu reģionā. Tā ietvaros tiks veikta Daugavpils un Anīkšču mitrāju ekosistēmas un bioloģiskās daudzveidības izpēte, kā arī kopīga rīcības plāna izstrāde un uzraudzība. Tiks veicināta Eko-izglītība, sekmēta izpratnes veicināšana ekosistēmas jautājumos, kā arī uzlabota zaļā infrastruktūra Latgales Zoodārza teritorijā.

Pilsētā ir izveidotas vairākas **sporta bāzes**. Sporta un aktīvās atpūtas iespējas pilsētā ir salīdzinoši plašas gan esošās infrastruktūras, gan organizēto pasākumu ziņā. Atsevišķos sporta veidos pilsētai ir pietiekoši kvalitatīva sporta bāze, lai varētu notikt profesionālu sportistu treniņi un sacensības un Starptautiska mēroga čempionāti. Daudzos sporta objektos norisinājās remonta un sakopšanas darbi. Piemēram, sporta bāzes „Dzintariņš”, spīdveja stadiona „Lokomotīve” un Ledus halles infrastruktūras attīstība, sporta kompleksa „Celtnieks” telpu kosmētiskie remontu, boksa zāles remonts, iekštelpu remontu dienesta viesnīcā, Bērnu un jaunatnes sporta skolā telpu kosmētiskais remonts, utt.

Daugavpils Universitāte īstenoja vairākus ES zinātniski pētnieciskus projektus, kā arī veiksmīgi turpināja sadarbības ar uzņēmumiem, paplašinot pakalpojumu klāstu uzņēmējdarbības sektoram. DU regulāri rīko Zinātnes festivālu, tādējādi popularizējot zinātne un augstākās izglītības prestižu. Studiju procesa modernizēšana, jaunu programmu ieviešana, aktīvā mārketinga politika un akadēmiskā personāla kvalifikācijas pilnveidošana sekmēs studējošo piesaisti programmām valsts prioritārajos virzienos un veicinās ne tikai reģiona, bet arī valsts attīstību.

Atpazīstamībai un attīstību veicinoša pilsētas tēla veidošanai tika organizēts lielāks starptautisko pasākumu skaits Daugavpils pilsētā kultūras, sporta, sadarbības projektos, kā arī uzņēmējdarbības vides veicinoši pasākumi.

Atbilstoši Aģentūras datiem, šajā DAP2020 darbības periodā Daugavpilī parādījās daudz jaunu tūrisma piedāvājumu, padarot Daugavpili pievilcīgāku iedzīvotājiem un viesiem, kas labvēlīgi ietekmēja pilsētas apmeklētību. Starp tiem ir Šmakovkas muzejs, Daugavpils zinātkāres centrs "Zinoo", kas tagad ir Daugavpils Inovāciju centrs, kas Norvēģu finanšu instrumenta ietvaros tiks

izveidots kā mūsdienīgs centrs STEM jomu popularizēšanai, kvesta istaba "ESCAPE room", šaha un dambretes muzejs, Medicīnas vēstures ekspozīcija Medicīnas koledžā. Vasaras sezonā Nikolaja vārtu iekštelpās darbojas Daugavpils sikspārņu centrs un vēsturisko tērpu ekspozīcija "Atmiņu lāde", aktīvai atpūtai pilsētas centrā ir labiekārtots Esplanādes skvērs ar modernu veloparku pilsētvidē, pirmo Baltijā. Pilsētā ir pieejami retro tramvaja pakalpojumi - tramvaju vagoni RVR Nr.065 aprīkoti ar mēbeļu, video un audio iekārtām, tāpat arī plosts SOLO un liellaiva DINA, un pirmais veikparks Latgalē, kas atrodas Ruģeļu ūdenskrātuvē. 2017.gada maijā Daugavpils Stropu mežā, pie Lielā Stropu ezera tika atvērta ceturtais aktīvās atpūtas un piedzīvojumu parks Latvijā „Tarzāns”. Savu darbu uzsāka Pirmā pasaules kara muzejs, mākslas telpa "Emma Art", kvesta istaba "Doordom", SOT kajaku noma, ūdens inventāra noma "SUPup", "Baltais zirgs" – Daugavpilī pirmā mākslas galerija, kas vienlaikus ir arī kultūrtelpa: gan galerija, gan mākslas salons, gan arī mākslas studija, Latgales zoodārzā 2018.gadā tika izveidota Trušu pilsētiņa un kukaiņu viesnīca, Cietoksnī atvērta medicīnas izstāde ar kontracepcijas ekspozīciju. Tūrisms pilsētā ir attīstījies daudzveidīgs un tam nepieciešamā infrastruktūra tiek veidota tā, lai netiktu atstāta nelabvēlīga ietekme uz vidi.

4. Vides faktori

DAP 2020 tika paredzētas vairākas aktivitātes, kas ir vērstas uz pilsētas vides attīstību un uzlabošanu:

Transports	<ul style="list-style-type: none"> • transporta infrastruktūras attīstība • videi draudzīga pilsētas sabiedriskā transporta sistēmas izveide • Velo infrastruktūras attīstība un velo transporta izmantošanas veicināšana • tranzīta transporta plūsmas novirzīšana no pilsētas blīvi apdzīvotam apkaimēm
Gaiss	<ul style="list-style-type: none"> • gaisa monitoringa sistēmas izveide • gaisu piesārņojošu ražotņu izvietojuma nepieļaušana blīvi apdzīvotās apkaimēs • videi draudzīgu uzņēmumu attīstības un darbības veicināšana • jaunu tehnoloģiju ieviešanas un resursu racionālas izmantošanas veicināšana enerģētikā, publiskajā ielu apgaismojumā, transporta nozarē, kā arī mājāsaiņniecībās • publiskā ielu apgaismojuma infrastruktūras attīstības un energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu nodrošināšana • dzīvojamā fonda kvalitātes uzlabošana un paplašināšana • ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošana • teritoriju ar paaugstinātu trokšņa līmeni apzināšana, trokšņa un smaku samazināšana
Klimats	<ul style="list-style-type: none"> • siltumnīcefekta gāzu samazināšana • zaļā iepirkuma izmantošanas pieaugums • ekoloģiskā riska teritoriju apzināšana un plūdu riska teritoriju izpēte • samazināt applūšanas riska negatīvo ietekmi uz iedzīvotāju veselību, īpašumu, dabas un kultūrvēsturisko mantojumu un saimniecisko darbību • hidrotehnisko būvju atbilstoša apsaimniekošana un attīstīšana aizsardzībai pret plūdiem • īstenot pretplūdu pasākumus • sabiedrības vides izglītošana
Zemes lietojums	<ul style="list-style-type: none"> • zemes resursu racionāla un ilgtspējīga izmantošana un apsaimniekošana • atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošana • radīto atkritumu daudzuma samazināšana un lielāku šķīrto atkritumu apjoma nodošana pārstrādei

	<ul style="list-style-type: none"> • atkritumu šķirošanas veicināšana • notekūdeņu dūņu atbilstoša izmantošana • piesārņoto un potenciāli piesārņoto teritoriju apzināšana • nesankcionētu izgāztuvju likvidācija
Ūdens	<ul style="list-style-type: none"> • virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība un kvalitāte • samazināta ūdensobjektu eitrofikācija un minimizēta antropogēnā ietekme • piesārņojuma samazināšanas pasākumu īstenošana • noteikt ūdensgūtņu un artēzisko urbumu aizsargjoslas, ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslas • racionāla ūdens resursu izmantošana • komunālo pakalpojumu kvalitātes uzlabošana un to pieejamības nodrošināšana visā pilsētas teritorijā • mājtsaimniecību pieslēgšanas atbalsta programmas īstenošana • notekūdeņu attīrīšanas kvalitātes uzlabošana
Daba	<ul style="list-style-type: none"> • saglabāt un labiekārtot meža teritorijas iedzīvotāju atpūtai, nodrošinot meža seguma palielinājumu • saglabāt un veicināt biotopu, sugu bioloģisko daudzveidību, labiekārtojot un attīstot pilsētas infrastruktūru • saglabāt ainavas daudzveidību un uzlabot tās kvalitāti • veicināt dabas aizsardzības un saimnieciskās darbības interešu līdzsvarotību.

Trešā Daugavpils pilsētas DAP 2020 definētā prioritāte ir **Vide (V) – Estētiski un funkcionāli sakārtota un attīstīta pilsētvide**. Šī prioritāte tiek īstenota četros rīcību virzienos “**V1 Ilgtspējīgs transports un infrastruktūra**”, “**V2 Kvalitatīva, videi draudzīga sociālā un tehniskā infrastruktūra**”, “**V3 Kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana, saglabāšana un attīstīšana**” un “**V4 Veselīga un ekoloģiski tīra dzīves vide**”. Prioritātes ietvaros plānots realizēt 50 pasākumus un 515 aktivitātes. Uz 2020.gadu īstenoto un īstenošanā esošo pasākumu īpatsvars no kopējā skaita ir 96% jeb 48 aktivitātes, īstenoto un īstenošanā esošo projektu īpatsvars ir 98.2% jeb 506 projekti. Prioritātes ietvaros ikgadēji tika īstenoti pilsētas ielu posmu, lietus ūdens kanalizācijas, autostāvvietu, tiltu, kāpņu, pilsētas ielu apgaismojuma un gājēju ietvju pārbūves, izbūves vai atjaunošanas darbi satiksmes uzlabošanai, veikta degradēto nekustamo īpašumu sakārtošana, pabeigti nozīmīgi tranzītielas atjaunošanas projekti, izbūvēta jauna tramvaju līnija 18.Novembra ielas posmā no Vasarnīcu ielas līdz Daugavpils reģionālajai slimnīcai un veikta tramvaju līniju pārbūve, Esplanādē izbūvēts multifunkcionālais Velo-Skeit parks, veikta Šuņicas un Meļņičkas upju krastu attīrīšanas darbi, veikta zivju resursu pavairošana pilsētas ezeros, Porohovkas ezera ekoloģiskā stāvokļa uzlabošana un parka infrastruktūras uzlabošana. Plānošanas perioda sākumā Daugavpilī sāka darboties šķirotu atkritumu savākšanas laukums Daugavpils pilsētas apkaimē - Liģinišķos, bet Daugavpils pilsētas atkritumu apglabāšanas poligonā „Ciniši” - sadzīves atkritumu šķirošanas līnija. Neīstenoto pasākumu īpatsvars ir 4% jeb 2 pasākumi. Viens no tiem ir “**V1-1-3 Starptautiskās reģionālās lidostas „Daugavpils” attīstība**”. Neīstenoto projektu īpatsvars ir 1.7% jeb 9 projekti.

4.1. Transporta infrastruktūra

Valsts autoceļu tīkls Daugavpils teritorijā ir plaši sazarots ar radiālu struktūru un nodrošina ērtu satiksmi gan pilsētas teritorijā, gan tranzīta satiksmi. Saskaņā ar Daugavpils pilsētas pašvaldības Komunālās saimniecības pārvaldes datiem, kopējais ceļu, tiltu un ielu garums pilsētas teritorijā ir 339 km, no kuriem uz 2020.gada sākumu ar asfaltbetona segumu ir 62.77% no visiem ceļiem.

Pēdējos 5 gados asfaltēto ceļu garums pilsētā pieaudzis par aptuveni 8.7%. AS "Latvijas valsts ceļi" pakāpeniski veic Latgales reģiona avārijas stāvoklī esošo ceļu remontus.

Kopumā pašvaldība ir realizējusi dažus satiksmes infrastruktūras uzlabošanas projektus laika posmā no 2014.gada līdz 2020.gadam, piemēram, tranzītielas A13 rekonstrukcija Daugavpils pilsētas teritorijā (rekonstruēta 18.novembra iela, rekonstruēti Vienības un Laucesas tilti; rekonstruēts Lielās ielas posms), Daugavas ielas rekonstrukcija (posmā no Vienības tilta līdz Vaļņu ielai). Pabeigta ERAF projekta "Smilšu – Smiltenes transporta mezgla 1.kārtas būvniecība" īstenošana SAM 6.1.4. ietvaros. Izbūvētā Smilšu – Smiltenes transporta mezgla 1.kārta nodrošina pilsētas savienojamību ar TEN-T tīklu (Smiltenes ielas divlīmeņu krustojuma pārvada ar pievadiem būvniecība līdz Smilšu un Kauņas ielu krustojumam). Tāpat Komunālās saimniecības pārvalde ir veikusi daudzus pilsētas ielu seguma pārbūves un izbūves darbus, kas uzlaboja pārvietošanos pilsētas ietvaros. Pašvaldībai ir izdevies piesaistīt līdzekļus grants seguma ielu pārbūvei apkaimēs, tādējādi uzlabojot gaisa kvalitāti, iedzīvotāju pārvietošanās iespējas un sakārtojot publisko ārtelpu.

AS „Daugavpils satiksme” veic pasažieru pārvadāšanu 3 pilsētas tramvaju maršrutos un 34 pilsētas autobusu maršrutos, izmantojot 40 tramvaju vagonus un 55 pilsētas autobusus.

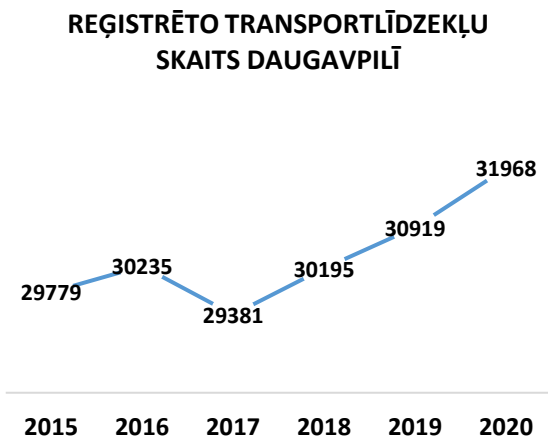
Lai sekmētu pilsētas mobilitātes attīstību Daugavpilī, tika veiktas investīcijas tramvaju parka modernizācijā, kas nodrošināja pasažieru drošu un komfortablu pārvadāšanu un privātā autotransporta izmantošanas samazināšanos un atbilstību vides pieejamības prasībām. Daugavpils

tramvaju infrastruktūru veido sliežu ceļš, kura kopējais garums ir 27.46 km, kontakttīkli, kuru garums ir 28 km un 4 pārveidošanas apakšstacijas. 2007. - 2013.gada plānošanas periodā ES struktūrfondu atvēlētie līdzekļi deva iespēju uzsākt Daugavpils tramvaju transporta infrastruktūras renovāciju, atjaunojot 6,2 km tramvaju līnijas ar 14 pieturām, rekonstruējot 3 pārveidošanas apakšstacijas, kā arī uzlabojot tramvaju parka tehnisko nodrošinājumu 30 % apjomā (8 četrasu un 4 sešas tramvaju vagoni). Realizējot projektu, tika iegūtās elektroenerģijas ietaupījums ir 15,5% gadā. Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu identificēšanai 2015.gadā SIA "CMB" uzņēmums veica energoauditu AS "Daugavpils satiksme" energobilancē esošajām ēkām.

KF projekta "Videi draudzīga sabiedriskā transporta infrastruktūras attīstībai Daugavpils pilsētā" SAM 4.5.1.ietvaros ir izbūvēta jauna tramvaju līnija posmā no Vasarnīcu ielas līdz Daugavpils reģionālajai slimnīcai (2.26 km), tiks pabeigta esošās tramvaju līnijas pārbūve 2.06 km garumā, esošā kontakttīkla pārbūve, kā arī būs veikta tramvaju parka modernizācija (8 četrasu tramvaju vagonu iegāde).

Efektīvākais sabiedriskā transporta veids Daugavpilī ir tramvajs. To raksturo vidējais enerģijas patēriņa rādītājs, kas nozīmē, ka gadā vidēji tramvaji tērē 0,6 MWh uz 1000 pasažieriem. Lielāks rādītājs ir autobusiem (mikroautobusiem). No 2016.gada oktobra tika uzlabota degvielas uzskaites sistēma, modernizējot Combus programmu, kas ir automātiskā datu nolasišanas sistēma. Diemžēl autobusu parkā esošie dīzeļdegvielas autobusi ir diezgan novecojuši un nepieciešami ieguldījumi jaunu, videi draudzīgu autobusu iegādei. Pašvaldības ir aktīvi strādājusi, lai piesaistītu vaksts un ES finansējumu autobusu parka nomaīnai.

Pēdējos 5 gados tika izbūvēti daži gājēju-velosipēdistu celiņu posmi vairākos ielu rekonstrukcijas projektu ietvaros. Lai iezīmētu šīs teritorijas tika uzstādītas atbilstošas ceļa zīmes un ierīkots horizontālais apzīmējums. Daugavpils pilsētās teritorijā tika uzstādītas velo novietnes pilsētas centrā, Cietoksnī, pie atsevišķām vispārējās un profesionālās izglītības iestādēm, blakus tirdzniecības centriem, kā arī pie pašvaldības un valsts iestādēm. Salīdzinot ar 2013.gadu, 2020.gadā pilsētā pieauga veloceļu garums par 126% (kopējais garums 2020.gadā ir 20,334 km). Daugavpils pilsētas iedzīvotāji brīvā laika pavadīšanai, tūristi, kā arī cilvēki no novadiem ikdienas gaitās velosipēdu izmanto aizvien vairāk, bet jāmin, ka nepietiekami bieži. Pilsētas iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšanai un tūrisma attīstībai būtiski ir izveidot velo transportam atbilstošu infrastruktūru, kas savienotu pilsētas apkaimes savā starpā, kā arī ar reģionālajiem velo maršrutiem un Eiropas velo tīklu.

Palielinoties reģistrēto automobiļu skaitam, pieauga pilsētas centra apmeklētība, par 30%, salīdzinot ar 2014.gadu, palielinājās klientu skaits, kas izmantoja maksas autostāvvietu pakalpojumus (SIA "Parking D" dati).

Reģistrēto automobiļu skaits Daugavpilī ir satiksmes infrastruktūras rādītājs, jo tā izmaiņu dinamika ļauj izvērtēt papildus ielu un ceļu izbūves nepieciešamību vai esošās ceļu infrastruktūras atjaunošanas nepieciešamību. Kā liecina pēdējo gadu statistika, reģistrēto transportlīdzekļu skaits nemitīgi pieaug visā valstī, tajā skaitā arī Daugavpilī tiek novērots transportlīdzekļu skaita pieaugums –

pēdējo sešu gadu laikā reģistrēto transporta līdzekļu skaits ir pieaudzis par 7%. Reģistrēto automobiļu skaits Daugavpilī ir netiešs gaisa kvalitātes rādītājs. Jo lielāks ir transportlīdzekļu skaits, t.i. mobilo emisiju avots, jo lielāks ir emitēto vielu emisiju apjoms. Daugavpils pilsētā tranzīta transportam kā mobilajam piesārņotājam joprojām ir liela nozīme (piemēram, Grīvas apkaimē tranzīta plūsma no Baltkrievijas ietekmē iedzīvotāju veselību, dzīves vides kvalitāti). Daugavpils pilsētas plānošanas dokumenti nosaka apvedceļa izbūvi tranzītsatiksmes plūsmas novirzīšanai. VAS „Latvijas valsts ceļi” 2016.gadā veica priekšizpēti par otra tilta un apvedceļa būvniecības nepieciešamību Daugavpils pilsētā. Saskaņā ar AS „Ceļuprojekts” līgumu, tika veikta esošā tilta un tilta pieeju noslogotības izvērtēšana Daugavpils pilsētā, izstrādāts Daugavas labā krasta apvedceļa posma savienojums ar Daugavpils pilsētu Ruģeļu apkaimes apvidū, lai nodrošinātu iespēju arī vietējai satiksmei ērti šķērsot upi. Šī pasākuma īstenošanai tiek meklēti finansējuma avoti nākamajā plānošanas periodā.

Plānošanas dokumenta ietvaros transporta plūsmas novirzei tika īstenoti tranzītielu infrastruktūras attīstības projekti. Daugavpils pilsētā netika pieļauta gaisu piesārņojošu ražotņu izvietošana blīvi apdzīvotās apkaimēs, kā arī naftas pārstrādes uzņēmumu izveidošana Ziemeļu rūpnieciskajā zonā, kur no divām pusēm atrodas blīvi apdzīvotie dzīvojamie rajoni.

Ielas un ceļi arī ir viens no stacionārajiem emisijas avotiem Daugavpils pilsētā, kas piesārņo atmosfēru ar piesārņojošām vielām, tajā skaitā putekļiem. Līdz ar to, ceļu seguma rekonstrukcijai ir būtiskā nozīme pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanā. Kopumā pašvaldība regulāri veic transporta infrastruktūras uzlabošanas projektus par pašvaldības līdzekļiem.

ERAF projekta "Elektrotransportlīdzekļu uzlādes infrastruktūras izveidošana" ietvaros Daugavpilī

tika uzstādītas 2 nacionālā līmeņa uzlādes stacijas, CSDD teritorijā Kraujas ielā, kā arī Kandavas ielā 23A, tuvāk pilsētas centram.

4.2. Gaiss

Daugavpils pilsētā nav izvietota atmosfēras gaisa kvalitātes monitoringa stacija, līdz ar to netiek veikts gaisa kvalitātes nepārtraukts monitorings. Attīstoties ražošanas uzņēmumiem un transporta infrastruktūrai, kā arī palielinoties transporta līdzekļu skaitam, ir svarīgi nodrošināt pilsētas iedzīvotājiem ekoloģiski tīru dzīves vidi, nodrošinot regulāru gaisa monitoringu Daugavpilī.

Piesārņotākais gaiss un augstāka trokšņa ietekme pilsētā veidojas pie intensīvākās satiksmes ielām un ceļiem, dzelzceļa, ap ražošanas zonām un pilsētas centrā.

Daugavpilī saglabātas plašas zaļās un atpūtas zonas, izveidoti parki un atrodas vairāki ūdensobjekti, kuru tuvumā gaisa kvalitāte ir augstāka. To atrašanās pilsētas teritorijā un saglabāšana veicina gaisa kvalitātes uzlabošanu.

Daugavpils pilsētā gaisa piesārņojuma ziņā nelabvēlīgāko ietekmi rada Daugavpils siltumtīklu siltumcentrāles darbība (80% no izmešiem), un dažādi stacionārie avoti – katlumājas, kuru dūmeņi nav aprīkoti ar filtriem. Tomēr, ņemot vērā, ka pilsētā ir samērā plašas zaļo zonu un ūdens teritorijas, kopumā atmosfēras gaisa kvalitāte varētu būt vidēji laba.

Visi operatori, kuriem ir A, B, C kategorijas piesārņojošās darbības atļauja, likumā noteiktajā kārtībā veic mērījumus. Vides reģionālā pārvalde uzrauga, lai mērījumi notiktu paredzētajos termiņos un netiktu konstatēti pārsniegumi. Pārvalde likumā noteiktajā laikā informē pašvaldību par uzņēmumiem, kuriem viņu teritorijā ir piešķirtas piesārņojošās darbības atļaujas.

Nozīmīgākās piesārņojošo vielu emisijas atmosfēras gaisā rodas siltumapgādes ražošanas procesā trijās pilsētas lielajās siltumcentrālēs: siltumcentrāle Nr.1 (18. novembra ielā), siltumcentrāle Nr.2 (Silikātu ielā 2) un siltumcentrāle Nr.3 (Mendeļejeva ielā 13A), kas ietekmē gaisa kvalitāti Gajoka, Jaunbūves, Čerepovas un Centra apkaimēs. Pašvaldība ir uzsākusi kurināmā maiņas projektu "Siltumcentrāles Nr.3 siltumavota ar iekārtu uz atjaunojamiem energoresursiem uzstādīšanu", piesaistot KF finansējumu. Attīstības projekts paredz izveidot šķeldas katlu māju, kuras kopējā jauda sastādītu 30 MW, aizvietojot dabas gāzes katlu, kura jauda bija aptuveni 249 MW. Uz 2020.gadu ir pabeigti sanācības un demontāžas darbi, saražotas pamatiekārtas. Siltumcentrālē Nr.3 būs iespēja izmantot atjaunojamus energoresursus, samazinot fosilo energoresursu izmantošanu par 15%.

Iedzīvotāju skaita ziņā lielākā apkaime ir Jaunbūve ar aptuveni 25 tūkstošiem iedzīvotāju (pie siltumcentrāles Nr.2), Ķīmijā ir ap 14 tūkstošiem iedzīvotāju (pie siltumcentrāles Nr.3) un Gajokā ap 1300 iedzīvotājiem (pie siltumcentrāles Nr.1). Neskatoties uz to, ka ap 40 000 iedzīvotāju dzīvo darbojošās siltumcentrāles tuvumā, gaisa kvalitātes vadības areālu grūti noteikt, jo izkliede ir atkarīga no klimatiskajiem apstākļiem, apbūves raksturojuma un vietējā reljefa īpatnībām utt. Dūmvadu augstums (80-100) ir pietiekošs, lai nodrošinātu piesārņojošo vielu izkliedi. PAS „Daugavpils siltumtīkli” pēc iespējas, cenšas novērst piesārņojuma rašanās cēloņus vai mazināt to ietekmi uz vidi veicot vairākus pasākumus - cieta kurināmo un smago šķidro kurināmo nomaiņu ar dabasgāzi, regulāra katlu gāzvadu un dūmeņu apsekošana un kārtējie remontu, gaisu piesārņojošo vielu emisijas kontrole apkures sezonā. Vienu reizi sešos mēnešos tiek veikti oglekļa oksīda, slāpekļa dioksīda, sēra dioksīda un cieta daļiņu emisiju mērījumi, nosakot sadedzināšanas procesa parametrus un piesārņojošo vielu koncentrācijas saskaņā ar LR MK 12.12.2017. noteikumu Nr.736

"Kārtība, kādā novērš, ierobežo un kontrolē gaisu piesārņojošo vielu emisiju no sadedzināšanas iekārtām" prasībām.

Gaisu piesārņojošo vielu emisijas nepārtrauktas mērīšanas iekārtas PAS "Daugavpils siltumtīkli" siltuma ražošanas avotos nebija uzstādītas, jo saskaņā ar LR MK 12.12.2017. noteikumu Nr.736 "Kārtība, kādā novērš, ierobežo un kontrolē gaisu piesārņojošo vielu emisiju no sadedzināšanas iekārtām" prasībām, nepārtraukti mēra SO₂, putekļu jeb daļiņu, NO_x, skābekļa un ūdens tvaiku koncentrāciju, temperatūru un spiedienu sadedzināšanas iekārtām, kuru nominālā ievadītā siltuma jauda ir 100 MW un vairāk. Vides aizsardzības pasākumu programma saskaņota ar Daugavpils reģionālo vides pārvaldi. Uzņēmums laika posmā no 2008.-2020.gadam veicis siltumapgādes sistēmas uzlabošanas un modernizācijas pasākumus, t.sk. piesaistot ES struktūrfondu finansējumu.

2018.gada sākumā PAS "Daugavpils siltumtīkli" saņēma energopārvaldības sistēmas sertifikātu LVS EN ISO 50001:2012. Minētais sertifikāts apliecina PAS "Daugavpils siltumtīkli" ieviestās energopārvaldības sistēmas atbilstību standarta LVS EN ISO 50001:2012 prasībām. Energovadības sistēma ietver visus procesus, kas saistīti ar enerģijas iepirkšanu un patērēšanu. PAS "Daugavpils siltumtīkli" vadība uzskata, ka ISO 50001 sertifikāta iegūšana veicinās uzņēmuma attīstību un sadarbību ar klientiem. Energovadības sistēmas sertifikācija apliecina, ka uzņēmuma darbība balstīta uz ilgtspējīgas attīstības principiem, kur īpaša uzmanība tiek pievērsta jautājumiem par energoresursu izmantošanu, enerģijas patēriņa samazināšanu un energoefektivitātes paaugstināšanu. PAS "Daugavpils siltumtīkli" izvēlējās sertificēt energovadības sistēmu, lai sistemātiski identificētu un ieviestu pasākumus enerģijas patēriņa un ražošanas izmaksu samazināšanai, kā arī nodrošinātu atbilstību Energoefektivitātes direktīvai 2012/27/ES un citām saistošajām likumdošanas prasībām. Līdz 2020.gadam ir siltinātas divas uzņēmuma ēkas 18.novembra ielā SAM 4.2.2. ietvaros, kas ļaus sasniegt primārās enerģijas gada patēriņa amazinājumu vismaz 98 927,21 kWh/gadā, kā arī siltumnīcefekta gāzu samazinājumu vismaz 19.66 CO₂ ekvivalentu tonnās.

Tiek plānots arī turpmāk veikt siltumapgādes sistēmu remonta un modernizācijas pasākumus - siltumtīklu rekonstrukciju, koģenerācijas iekārtu uzstādīšanu pārejai no fosilā kurināmā uz vietējo atjaunojamo energoresursu – koksnes granulū izmantošanu u.c. pasākumus vairākās pilsētas apkaimēs. Centralizētā siltumapgādes sistēma kopumā apgādā gandrīz 1200 ēkas, tādējādi siltumapgādes drošība ir viens no svarīgākajiem pašvaldības uzdevumiem. Uzņēmuma maģistrālo un sadales siltumtīklu kopējais garums ir 118 km. Siltumenerģija no siltumcentrālēm tiek piegādāta Daugavpils pilsētas Centra, Esplanādes, Gajoka, Ķīmijas, Jaunās Forštadtes, Dzelzceļnieku un Jaunbūves apkaimēm. Apkaimēs Čerepova, Ruģeļi, Grīva, Kalkūni, Cietoksnis, Viduspoguļanka un Vecstropi Uzņēmums siltumenerģiju ražo katrā apkaimē esošajā lokālajā katlumājā. Apkaimē Krīži Uzņēmums siltumenerģiju iepērk no neatkarīga ražotāja.

Uzņēmumā pastāvīgi tiek veikti iekārtu, darba metožu un darba tehnoloģiju modernizēšanas pasākumi, piemēram, siltumcentrālēs un lokālajās katlumājās esošās iekārtas tiek nomainītas pret ekonomiskākām, lai palielinātu siltumenerģijas ražošanas efektivitāti, samazinātu kurināmā izmaksas. Pakāpeniski, pa posmiem, tiek nomainīti vecie siltumtīkli pret jauniem, atbilstošiem mūsdienu tehniskajām prasībām un siltumenerģijas patēriņa slodzēm, lai maksimāli samazinātu siltumenerģijas zudumus. Tas savukārt ļauj samazināt kurināmā un citu energoresursu patēriņu siltumenerģijas ražošanai. Līdz ar to samazinās arī kaitīgo izmešu daudzums apkārtējā vidē.

Uzņēmumā pastāvīgi tiek veikti iekārtu, darba metožu un darba tehnoloģiju modernizēšanas pasākumi, piemēram, siltumcentrālēs un lokālajās katlumājās esošās iekārtas tiek nomainītas pret ekonomiskākām, lai palielinātu siltumenerģijas ražošanas efektivitāti, samazinātu kurināmā izmaksas. Pakāpeniski, pa posmiem, tiek nomainīti vecie siltumtīkli pret jauniem, atbilstošiem mūsdienu tehniskajām prasībām un siltumenerģijas patēriņa slodzēm, lai maksimāli samazinātu siltumenerģijas zudumus. Tas savukārt ļauj samazināt kurināmā un citu energoresursu patēriņu siltumenerģijas ražošanai. Līdz ar to samazinās arī kaitīgo izmešu daudzums apkārtējā vidē.

Piesārņojošo vielu emisijas atmosfēras gaisā rodas arī pārējās lokālās uzņēmumu un iestāžu, individuālo dzīvojamo māju katlu mājās. No pilsētā darbojošajiem ražošanas uzņēmumiem rūpniecisko troksni un piesārņojošo vielu emisijas rada AS „Daugavpils Lokomotīvu Remonta Rūpnīca” (ietekmē Jaunbūves apkaimi), Lokomotīvu depo, SIA “Latgales metāls” (ietekmē

Dzelzceļnieka un Jaunbūves apkaimju gaisa kvalitāti), AS “Ditton pievadķēžu rūpnīca” (atrodas Ķīmijas apkaimes Ziemeļu rūpnieciskajā zonā) u.c. lieli uzņēmumi.

2017.gadā pašvaldība organizēja konkursu “Videi draudzīgākais uzņēmums Daugavpilī”, kura mērķis bija sekmēt videi draudzīgu uzņēmējdarbību pilsētā, popularizēt racionālu resursu izmantošanu un “zaļo” domāšanu uzņēmēju vidū, kā arī apbalvot uzņēmumus ar sasniegumiem vides tehnoloģiju jomā.

Nominācijā “Videi draudzīgākais ražošanas uzņēmums Daugavpilī” pirmā vieta piešķirta SIA “East Metal”, kurš ir ieguvis vides pārvaldības sistēmas sertifikātu, atbilstoši standarta ISO 14001:2015 prasībām, un apliecinājis uzņēmuma darbības pastāvīgu atbilstību vides normatīvo aktu prasībām un nepārtrauktus uzlabojumus vides jomā. Sertificēta vides pārvaldības sistēma nodrošina nepārtrauktu enerģijas patēriņa izvērtēšanas procesu, lai kontrolētu un samazinātu enerģijas patēriņu, atkritumu un emisiju ietekmi uz vidi. Otro vietu ieguva SIA “Zieglers mašīnbūve”, bet trešo AS “Ditton pievadķēžu rūpnīca”.

Nominācijā “Videi draudzīgākais pakalpojumu sniegšanas uzņēmums Daugavpilī” pirmo vietu ieguva SIA “Intergaz”, kuram ir plānošanas dokuments, vides aizsardzības pasākumu izpilde un kontrole saskaņā ar MK noteikumiem, praktiska darbība vides piesārņojuma samazināšanas jomā (gaisa, ūdens, un grunts piesārņojuma samazināšana, enerģijas un ūdens patēriņa samazināšana, atkritumu daudzuma samazināšana un to šķirošana, kaitīgo vielu aizvietošana ar mazāk kaitīgām utt.) un regulāri vides izglītības veicināšanas pasākumi uzņēmumā (apmācības, sadaļa mājas lapā utt.). Otro vietu SIA “Ekolat”, bet trešo SIA “DereX”. Tika apbalvotas arī pašvaldības kapitālsabiedrības AS “Daugavpils siltumtīkli”, SIA “Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija” un SIA “Daugavpils ūdens”.

Runājot par atzinībām, tad jāpiemin arī SIA “Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija”, kas 2019.gadā ir saņēmusi “Zaļās izcilības balvu 2019” nominācijā “Atkritumu apsaimniekotāji, komersanti, kuriem izsniegtas atkritumu apsaimniekošanas atļaujas” par izcilu sniegumu vides aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanā un pašiniciatīvu ietekmes uz vidi samazināšanā.

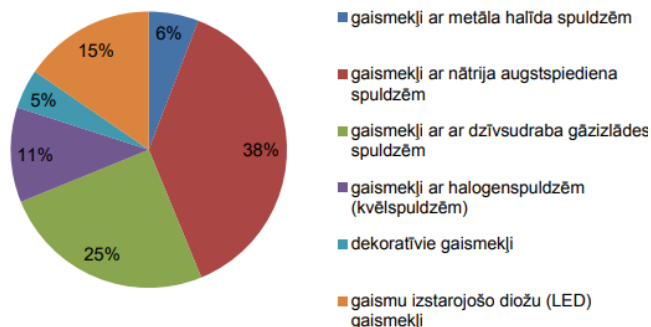
Daugavpilī privātmāju kvartālos, kur katlu māju dūmvadu augstums ir 8-20 m nenodrošina pietiekamu piesārņojošo vielu izkliedi atmosfērā, pasliktina gaisa kvalitāti un izsauc negatīvu ietekmi uz iedzīvotāju labsajūtu. Izteiktas privātmāju apkaimes – Grīva, Niderkūni, Judovka, Vizbuļi, Viduspoguļanka, Dzintari, Mežciems, Vecā Forštadte. Joprojām aktuāli ir izglītēt sabiedrību vides aizsardzībā, paaugstināt izpratni par energotaupību un energoefektivitātes pasākumiem. Ar vien vairāk fiziskās personas sāk izmantot videi draudzīgas enerģijas izmantošanu mājāsaimniecībās (granulu katli, saules kolektori).

Daugavpils pilsēta ir viena no pirmajām LR pilsētām, kas 2016.gadā saņēma sertifikātu, kas apliecina Daugavpils pilsētas ieviestās energopārvaldības sistēmas darbības atbilstību standarta LVS EN ISO 50001:2012 prasībām (turpmāk - EPS). Sertifikāts ļauj pašvaldībai plānveidīgi īstenot pašvaldības ēku, publiskā ielu apgaismojuma un sabiedriskā transporta energotaupības un energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, lai ilgtermiņā nodrošinātu enerģijas patēriņa samazināšanos. 2016.gada nogalē Daugavpils pilsētas pašvaldība iesaistījās pasaulē lielāko pilsētu klimata un enerģētikas iniciatīvā, parakstot Pilsētu Mēru paktu. Daugavpils pilsētas energopārvaldības sistēmas sertifikācija un Pilsētu Mēru pakta pievienošanas aktivitātes tika īstenotas ES projekta "50000&1 SEAPs" ietvaros. Projektu 75% apmērā finansēja Eiropas Komisijas programma *Intelligent Energy Europe*.

Publiskās apgaismojuma sistēmas uzlabošanai EPS ietvaros tika veikta publiskā ielu apgaismojuma infrastruktūras inventarizācija par katrai apgaismes sadalnei piesaistīto gaismekļu daudzumu un jaudu pēc to tipa, kā arī attiecīgās apgaismes līnijas garumu un apgaismojuma ilgumu. Šie ir nozīmīgi tehniskie lielumi, kas ļauj analizēt Daugavpils pilsētas ielu apgaismojuma sistēmas efektivitāti. Pilsētas blīvi apdzīvotās apkaimēs ar augstu ielu izmantošanas intensitāti tiek izbūvēti jauni ielas posmi kopā ar apgaismojuma infrastruktūru. Izvēloties noteikto ielu apgaismojuma renovācijas posmu, tiek ņemts vērā neapmierinošs infrastruktūras tehniskais stāvoklis.

Uz 2019. gadu ielu apgaismojuma tīklu kopējais garums bija 385.8 kilometri, vadības sadales skaits – 140 gabali, bet ielu apgaismojumu nodrošina 10 730 gaismekļi. Kopumā vērtējot, vidēji 40% no esošās ielu apgaismojuma infrastruktūras ir tehniski novecojusi - gaismas ķermeņu plānotais kalpošanas laiku jau ir beidzies, tie ir energoneefektīvi vai fiziski novecojuši. Daugavpils pilsētā darbojas ielu apgaismojuma automatizēta vadības sistēma. Sistēma tiek vadīta centralizēti un ar ātrdarbīgiem ciparu radiosakariem, kas nodrošināti pret traucējumiem. Sistēma strādā pēc noteikta grafika, tai ir atsevišķi dienas un nakts režīmi, kas neprasa operatora iejaukšanos. Sistēmas darba grafiks var tikt uzdots laika periodam uz gadu. Fotoelements nodrošina ielu apgaismojuma tīklu ieslēgšanu un izslēgšanu atkarībā no meteoroloģiskajiem laika apstākļiem. Elektroenerģijas patēriņš ielu apgaismojumam tiek uzskaitīts ik mēnesi un vidējais elektroenerģijas patēriņš pēdējos trīs gadus ir bijis līdzīgs – ap 6184 MWh/gadā. 2019.gadā elektroenerģijas patēriņš ir pieaudzis par 16%, salīdzinot ar 2012.gadu. Tas saistāms ar jaunu gaismekļu uzstādīšanu iepriekš neapgaismotās ielās. Kopumā ir izbūvēti 4796 m (Bruģu, Fabrikas, Dzirnau, Dzelczeļu, Mendelejeva un Siguldas ielā SAM 5.6.2. projektu ietvaros, Odu un Vaļņu ielā SAM 3.1.1. ietvaros, Mihoelsa, Cietokšņa, Krāslavas ielās), uzstādīti 197 jauni LED tehnoloģiju gaismekļi. Gaismekļu nomaiņa veikta Sēlijas, Atmatas, Grodņas ielas posmā (Jātņieku-Smilšu), Teātra ielas posmā (Imantas-Rīgas), Stacijas ielas posmā (Raiņa-Kandavas) un Piekraustes ielas pagalma rekonstrukcijas ietvaros). Kopējās pašvaldības veiktās investīcijas ielu apgaismojuma infrastruktūras attīstībai 2019.gadā bija ap 608 tūkst.eiro.

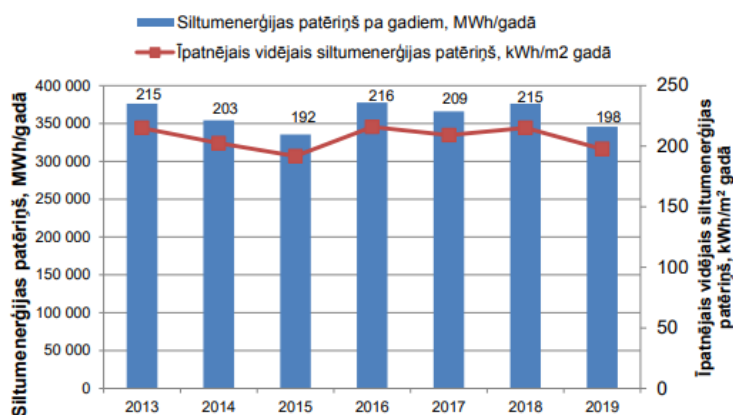
Pārskata periodā tika īstenots Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta (EKII) projekts "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām apgaismojuma tehnoloģijām Daugavpils pilsētā" Nr. EKII-3/26. Tā īstenošanas rezultātā pilsētas centrā, Jaunajā Forštatē un Viduspoguļankā uzstādīti 1346 jauni LED gaismekļi, kas tuvākajos gados ne vien samazinās siltumnīcefekta gāzes emisijas un ievērojami ietaupīs pašvaldības līdzekļus, bet arī palīdzēs veidot principiāli jaunu, inovatīvu pilsētvidi. Projektā uzstādīto gaismekļu darba intensitāte ir atkarīga no transportlīdzekļu un gājēju kustības intensitātes konkrētajā ceļa posmā. Kustību sensori fiksē garām braucošus transportlīdzekļus vai ejošus cilvēkus, nodod šo informāciju sistēmā, apgaismojuma intensitāte pieaug, un pēc tam atkal atgriežas minimālajā līmenī, ko uzstādījis apsaimniekotājs. Paredzēts, ka kopumā ielu apgaismojuma izmaksas, pateicoties jaunām iekārtām, samazināsies par 12 % gadā. Pilsētas centrā uzstādīti 2 auto plūsmas kontroles video detektori, kā arī laika apstākļu un piesārņojuma sensoru modulis, kas fiksē gaisa temperatūru, atmosfēras spiedienu un mitrumu. No tiem iegūtie dati (gāzes: CO, CO₂, NO, putekļi: PM₁, PM_{2,5}, PM₁₀, trokšņa līmenis) tiks izmantoti pilsētplānošanā un satiksmes plūsmas regulācijā turpmākajos gados.

Aprēķināts, ka līdz ar sistēmas ieviešanu Daugavpils elektroenerģijas ietaupījums būs 753,062 MWh/gadā, bet CO₂ ietaupījums - 82,083 tonnas gadā.

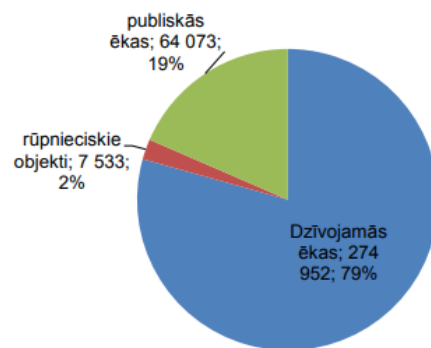
Ēku energoefektivitāte. Saskaņā ar PAS „Daugavpils siltumtīkli” sniegtajiem datiem, Daugavpils pilsētā pie centralizētās siltumapgādes sistēmas ir pieslēgtas 1 166 ēkas, kurām tiek nodrošināta nepārtraukta siltumapgāde. Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju sektors Daugavpils pilsētā patērē 79% no kopējā siltumenerģijas galapatēriņa. Pārskata gadā siltumtīklos tika nodotas 419462 MWh siltumenerģijas, kas ir par 36 951 MWh mazāk kā 2018.gadā, mazāka pieprasījuma dēļ.

Realizētās siltumenerģijas daudzums pārskata gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu bija mazāks par 30 436 MWh jeb 9%.

Kopš 2014.gada siltumenerģijas patēriņš ir samazinājies par 8%. Vidējais īpatnējais siltumenerģijas patēriņš apkurei un karstajam ūdenim gadā arī ir samazinājies no 203 kWh/m² 2014.gadā līdz 198 kWh/m² 2019.gadā. Tomēr šis rādītājs ir salīdzinoši augsts. Pēc ēku vispārējās atjaunošanas īpatnējais siltumenerģijas patēriņš apkurei un karstā ūdens sagatavošanai var tikt samazināts vismaz par 50% līdz 70-100 kWh/m² gadā.

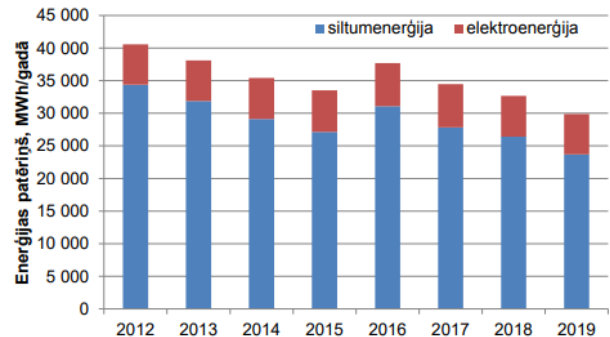

pašvaldības kapitālsabiedrība SIA „DDzKSU”, kura uztur renovēto pašvaldības daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes monitoringa sistēmu.

Daugavpils pilsētas dzīvojamās mājas atrodas vairāku namu apsaimniekotāju pārraudzībā (SIA „LAND-INVEST-D” - 8 ēkas; SIA „Naujenes pakalpojumu serviss” – 8 ēkas; SIA „DMP” – 20 ēkas; Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība “DRAUDZĪBA” – 20 ēkas; DzĪKS „Forštadte” – 39 ēkas; SIA “DDzKSU” – 799 ēkas). Daugavpils pilsētas pašvaldības daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimnieko

Daugavpils pilsētas pašvaldība īsteno daudzīvokļu māju siltināšanas programmu, pamatojoties uz Daugavpils pilsētas domes 11.11.2010. saistošiem noteikumiem Nr.39 „Līdzfinansējums energoefektivitātes pasākumu veikšanai daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās”. Uz 2019.gadu Daugavpilī ir atjaunotas 11 (18.novembra iela 197D, Cietokšņa iela 70, Ģimnāzijas iela 18, Imantas iela 35, Jātnieku iela 88, Kandavas iela 4, Teātra iela 2, Vienības iela 4, Vienības iela 28, Vienības iela 38A, Šaurā iela 24) daudzdzīvokļu ēkas, kas ir nedaudz vairāk kā 1% no kopējā daudzdzīvokļu ēku skaita pilsētā. Attīstības finanšu institūcija «Altum» daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmā tika īstenoti divi projekti par māju Sporta ielā 2 un Nometņu ielā 66 atjaunošanu. Ēka Sporta ielā 2 jau veiksmīgi tika nodota ekspluatācijā. 2019.gadā ap 120 daudzdzīvokļu mājās tika veikti atjaunošanas un energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi (logu un durvju nomaiņa, jumta segma remonts, bēniņu pārseguma siltināšana utt.).

Pašvaldības dzīvojamā fonda tehniskais stāvoklis ir nepietiekams, darbs pie ēku energoefektivitātes uzlabošanas ir jāturpina, piesaistot ES struktūrfondu vai valsts līdzekļus. Siltuma patēriņš renovētajās daudzdzīvokļu mājās apkures sezonas laikā ir par 30-40% mazāks nekā pirms renovācijas. Līdz ar to apkures vērtības uz 1 m² šajās mājās ir par 35% mazākas nekā daudzdzīvokļu mājās, kurās nav veiktas energoefektivitātes pasākumi. Pilsētā regulāri tiek organizēti semināri daudzdzīvokļu dzīvojamo māju iedzīvotājiem ar mērķi izglītēt jautājumos par ēku apsaimniekošanu, uzturēšanu un iespējām piesaistīt ES fondu līdzekļus dzīvojamo ēku uzlabošanai.

Daugavpils pilsētas iedzīvotājiem ir interese izmantot atjaunojamus enerģijas avotus gan mājāsaimniecībās, gan ražošanas sektorā.

Daugavpils pašvaldība ir ieviesusi energopārvaldības sistēmu, atbilstoši LVS EN ISO 50001:2012 standartam. Tas iekļauj ikmēneša siltumenerģijas un elektroenerģijas patēriņa monitoringu pašvaldības ēkās. Balstoties uz veidoto sistēmu, ir apkopoti mēneša dati par katru no 127 pašvaldības un kapitālsabiedrību ēkām. Ieviešot energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus, pakāpeniski notiek enerģijas patēriņa samazināšanās. Pašvaldība ir ieinteresēta, lai elektroenerģijas patēriņš samazinātos, īpaši ņemot vērā to, ka tiek modernizēts aprīkojums, iegādātas jaunas iekārtas un tehnika. Tā kā ēku energoefektivitātes celšana ļauj saudzēt apkārtējo vidi, kā arī ilgtermiņā samazināt energoresursu izmaksas pilsētas iedzīvotājiem un uzņēmējiem, pašvaldība realizēja vairākus energoefektivitātes paaugstināšanas projektus, piesaistot ES struktūrfondu un valsts līdzekļus (uzstādīts moderns apgaismojums ar ekonomiskākām apgaismojuma iekārtām skolās; veikta pirmsskolas izglītības iestāžu ēku atjaunošana). 2019.gadā pašvaldības ēkās, salīdzinot ar 2018.gadu, par 10% samazinājās siltumenerģijas patēriņš sakarā ar ēku energoefektivitāti paaugstināšanas pasākumiem un siltājiem laika apstākļiem. 2019.gada vidējā āra gaisa temperatūra bija par 2.42 °C augstāk nekā iepriekšējā gadā. Pamatojoties uz normatīvo apkures sezonu koriģēto siltumenerģijas patēriņu, pašvaldības ēkās siltumenerģijas patēriņš, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieauga par 3%.

Par pašvaldības līdzekļiem tika atjaunota pašvaldības kapitālsabiedrības pirts ēka Stacijas ielā 63 un Latgales Zoodārza ēka. Tika veikta 26. pirmsskolas izglītības iestādes ēkas pārbūve par zema patēriņa ēku. Kopumā paaugstināta energoefektivitāte pašvaldības ēkās - pirmsskolas izglītības iestādēs Nr. 2, 3, 26, 28, 32; Valsts poļu ģimnāzijas sākumskolā un sporta ēkā; 12. sākumskolā,

vieglatlētikas manēžā, Daugavpils pensionāru sociālās apkalpošanas teritoriālā centra vienā no ēkām) un 5 pašvaldības kapitālsabiedrību ēkās (Daugavpils bērnu veselības centrs, AS "Daugavpils siltumtīkli" 2 ēkas, un SIA "Daugavpils ūdens" 2 ēkas). Tiks veikti energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi arī dzimtsarakstu ēkā, Stropu pamatskolas – attīstības centra ēkā, PII Nr.12, 29. utt., kas ļaus izmantot atjaunojamus energoresursus (saules kolektori, siltumsūkņi) enerģijas ražošanai, nodrošinot CO₂ samazinājumu aptuveni par 1 450 tonnām.

Trokšņa līmeņa samazināšanai tika veikta transporta plūsmas optimizēšana pilsētas centrā, veidojot prioritātes, koridorus sabiedriskajam transportam, automobiļu maksas stāvvietas tālāk no apdzīvotās vides, sabiedriskā transporta infrastruktūras modernizācijas projekti. Transporta intensīvā plūsma rada arī trokšņa piesārņojumu. Vidējais akustiskā trokšņa līmenis ap lielajām transporta maģistrālēm ir ~70-80 dB, kā rezultātā trokšņa diskomforta zona ap tām sniedzas ~200-300m attālumā. Pretī dažām daudzdzīvokļu ēkām tiek uzstādīti prettrokšņa ekrāni. Atbilstoši likuma „Par piesārņojumu” un 13.07.2004. MK noteikumu Nr.597 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” prasībām, trokšņu kartes un rīcības plānu trokšņu samazināšanai jāizstrādā aglomerācijai - pašvaldības administratīvajai teritorijai ar iedzīvotāju skaitu vairāk kā 100 000. Pasākumu mērķis ir novērst vai samazināt vides trokšņa radītās kaitīgās sekas uz iedzīvotāju veselību un diskomfortu, kā arī nodrošināt rīcības plānu izstrādi trokšņa samazināšanai. Saskaņā ar 01.07.2020. Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra statistikas datiem, iedzīvotāju skaits ir vienāds 90 939. Savukārt, saskaņā ar Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes datiem, Daugavpils pilsētas iedzīvotāju skaits vēl mazāks.

15 km uz ziemeļaustrumiem no Daugavpils centra, pie Lociku ciema, Naujenes pagastā atrodas Daugavpils (Lociku) lidlauks. Lidlauka teritorijā nav izvietotas ēkas, sakaru komunikācijas, energoapgādes sistēma, kā arī nav veikta vides saglabāšana. Lidlauks nav ticis pienācīgi apsaimniekots un saglabāts, kas padarījis to neizmantojamu civilajai aviācijai bez būtiskiem kapitālieguldījumiem visas lidostas infrastruktūras atjaunošanā. Daugavpils lidlauks šobrīd ir degradēta teritorija, kas nav sertificēta aviācijas lidojumiem. Lidostas teritorija ir sliktā tehniskajā stāvoklī un nav norobežota ar žogu. Kontrolējamo teritoriju klāj savvaļā augoši koki un krūmi. Pašlaik lidlaukā neatrodas ēkas vai nojumes lietošanas kārtībā, kas varētu tikt izmantotas lidostas pakalpojumu sniegšanai. Daugavpils lidostu ir plānots attīstīt nākamajā plānošanas periodā.

Nozīmīgs gaisa piesārņojuma un trokšņa radītājs Daugavpilī ir dzelzceļš. Pilsētā atrodas dzelzceļa mezgls, kurā izvietotas pasažieru stacijas "Daugavpils" un "Grīva" (pieturā pasažieru vilcieni nepietur), Daugavpils vagonu šķirošanas parks, kā arī pilsētas teritoriju vairākos virzienos sadala dzelzceļa sliežu ceļi (Krustpils-Daugavpils, Daugavpils-Indra-Latvijas valsts robeža). Dzelzceļa darbības ietekme uz pilsētvidi pēdējos gados varētu būt samazinājusies, jo kravu pārvadājumu apjomi pa dzelzceļu Latvijā pēdējos gados samazinās, kas ietekmē arī Latvijas dzelzceļa Daugavpils kustības vadības distances darbību.

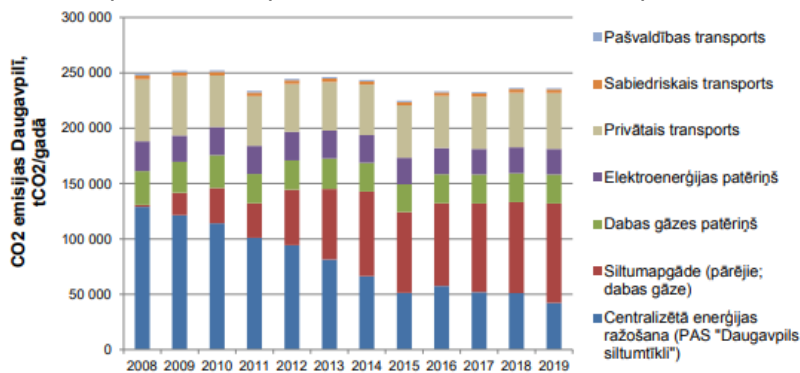
4.3. Klimata pārmaiņas

Daugavpils pilsētas pašvaldība apņemas realizēt enerģijas politiku, kuras mērķi ir saistīti ar enerģijas patēriņa samazināšanu. Pašvaldība ievieš 2016.gadā apstiprināto Daugavpils pilsētas Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plānu 2016.-2020. gadam⁵ kopā ar energopārvaldības sistēmu, atbilstoši ISO

⁵ izstrādāts sadarbībā ar SIA „Ekodoma” ekspertiem energopārvaldības jomā ES projekta "50000&1 SEAPs" ietvaros

50001:2011 standarta prasībām⁶, lai efektīvāk izmantotu enerģiju pašvaldības ēku un objektu apsaimniekošanā, kā arī sabiedriskā transporta nodrošināšanā. Daugavpils pilsētas pašvaldība ir viena no tām pašvaldībām, kas *domā un rīkojas zaļi* un meklē risinājumus, lai optimizētu enerģijas resursu izmantošanu, plānojot un ieviešot energotaupības pasākumus.

Enerģētikas politika tiek ieviesta, ņemot vērā energopārvaldības sistēmas pamatprincipus, atbilstoši LVS EN ISO 50001:2012 standartam. Daugavpils pilsētas pašvaldības darbinieki tiek iesaistīti energopārvaldības sistēmas ieviešanā un uzturēšanā, kā arī tās attīstīšanā. Tiek nodrošināta nepārtraukta enerģijas patēriņa uzskaitē pašvaldības ēkās, ielu apgaismojumam un sabiedriskajam transportam, kā arī veicināta enerģijas patēriņa samazināšana. Reizi gadā Daugavpils pilsētas dome un EPS vadības grupa izvērtē pašvaldībā izveidoto energopārvaldības sistēmu pārvaldības pārskatā⁷, lai nodrošinātu nepārtrauktu tās atbilstību, efektivitāti un attīstību.

Lielākais CO₂ emisiju apjoms bija 2010.gadā – 252 tūkst.tCO₂. Savukārt 2015.gadā Daugavpilī tika emitētas 224 tūkst.tCO₂, kas ir par 11% mazāk nekā 2010.gadā. Tas galvenokārt ir saistīts ar mazāku dabas gāzes patēriņu siltumapgādes vajadzībām. Galvenais CO₂ emisiju avots Daugavpilī ir dabas gāzes patēriņš

siltumapgādē, kas veido 48% no kopējām emisijām. Lai gan siltumapgādes uzņēmums ir jau veicis kurināmā maiņas projektus, aizstājot mazutu, dīzeļdegvielu un akmeņogles ar dabas gāzi, no klimata viedokļa tas sniedz tikai nelielu CO₂ emisiju samazinājumu. Otrs lielākais CO₂ emisiju avots ir privātais transports. 92% no kopējā enerģijas patēriņa transporta vajadzībām tiek izmantoti privātā transporta vajadzībām, 2% pašvaldības vajadzībām, ieskaitot pašvaldības kapitālsabiedrības, bet 6% sabiedriskajam transportam.⁸

Pšvaldība šajā plānošanas periodā, piesaistot ES struktūrfondu finansējumu, būs paaugstinājusi ap 20 pašvaldības publisko ēku energoefektivitātes līmeni un ieviesusi inženiertehniskus risinājumus, lai izmantotu atjaunojamus energoresursus enerģijas ražošanā, kā arī modernizējusi videi draudzīga transporta infrastruktūru, rekonstruējusi siltumtīklus, uzsākusi īstenot vērienīgo biomasas katlumājas izbūvi ar jaudu 30 MW, pārejai no fosilā kurināmā uz vietējo atjaunojamo energoresursu izmantošanu. Tiks nosiltināta valsts publiskā ēka - Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskolas ēka Kandavas ielā 2A.

Pašvaldības īstenotās aktivitātes, kas vērstas uz energoefektivitātes pasākumu veikšanu un kuru rezultātā samazinās enerģijas patēriņš siltumapgādei, apgaismojumam u.c., proporcionāli samazināja piesārņojošo vielu emisijas atmosfēras gaisā, kas izraisa klimata pārmaiņas un ozona slāņa samazināšanos.

Zaļā iepirkuma izmantošana nodrošina, ka Daugavpils pilsētas pašvaldība, veicot publisko iepirkumu, ņem vērā ilgtermiņa vides aspektus. Viens no būtiskākajiem zaļā iepirkuma aspektiem ir nodrošināt iepirkuma ilgspējīgumu, iegādājoties kvalitatīvu, efektīvu un videi draudzīgu produktu

⁶ atbilstoši Energoefektivitātes likuma (03.03.2016.) 5.panta otrās daļas prasībām.

⁷ Latvijas Republikas standarta EN ISO 50001:2012 "Energoapārvaldības sistēmas. Prasības un lietošanas norādījumi (ISO 50001:2011)" 4.7. punkts

⁸

https://www.daugavpils.lv/assets/upload/manager/AttistibasDepartaments/Dokumenti/energoparvaldiba/EPS_Energijas%20parskats_2019%20gala.pdf

vai pakalpojumu. Tas ļautu pašvaldībai izvēlēties saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu. Piemēram, iepērkot jaunas elektroiekārtas, tiek ņemts vērā iekārtu elektroenerģijas patēriņš, darba mūžs un iekārtu kopējās dzīves cikla izmaksas. Tas samazinātu dažādu risku esamību iekārtas vai pakalpojuma izmantošanas laikā, kas varētu rasties, izvēloties iepirkumu, balstoties tikai uz iekārtu vai pakalpojuma cenu.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas mājas lapā⁹ ir pieejamas vadlīnijas zaļā iepirkuma ieviešanai, kas atvieglo arī iepirkuma nolikuma izstrādi pašvaldībā.

Līdz ar to zaļā iepirkuma prasības var piemērot iepirkumiem, kuru rezultātā Daugavpilī var panākt gan siltumenerģijas, gan elektroenerģijas, gan transporta izmantošanas rezultātā radušos CO₂ emisiju apjomu samazinājumu. Kopš 2015.gada Daugavpils pilsētas dome ir iekļāvusi zaļā iepirkuma kritērijus vismaz 127 dažādos iepirkumos, piemēram, būvniecības darbu veikšanā, ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanā u.c. 2019.gada ietvaros 16.56% no visiem veiktajiem iepirkumiem attiecīgajā gadā bija ar zaļā iepirkuma komponenti, procentuālais īpatsvars ar katru gadu palielinās.

Visi pašvaldības iepirkumi tiek veikti caur elektronisko iepirkumu sistēmu (www.eis.gov.lv), kas darbojas kā interneta veikals publiskā sektora pasūtītājiem, kurā savas standarta preces piedāvā vairāki piegādātāji. Valsts reģionālās attīstības aģentūra (vai cita centralizēto iepirkumu institūcija), rīkojot atklātus konkursus atbilstoši publisko iepirkumu regulējošo tiesību aktu prasībām, nodrošina standarta preču un pakalpojumu elektronisko katalogu izveidošanu un uzturēšanu saskaņā ar noslēgtajām vispārīgajām vienošanām starp centralizēto iepirkumu institūciju un piegādātājiem.

No 2017.gada 1.jūlija stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr. 353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība", kas nosaka zaļā publiskā iepirkuma principus, prasības un to piemērošanas kārtību, preču, pakalpojumu un būvdarbu grupas, kurām piemēro zaļā iepirkuma prasības, piedāvājuma izvērtēšanas kritērijus, iepirkuma līguma izpildes noteikumus un kontroles kārtību, utt. Līdz ar to Daugavpils pilsētas domes Centralizēto iepirkumu nodaļa zaļos publiskos iepirkumus veic, pamatojoties uz 20.06.2017. Ministru kabineta noteikumiem Nr. 353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība".

Pašvaldības īpašumā esošai vai valsts vai pašvaldības iestādes lietošanā nodotai publiskai ēkai, kuras kopējā telpu platība pārsniedz 250 kvadrātmetrus ir jāveic energosertifikācija. Prioritārā kārtībā ir jāveic ēku energosertifikācija. Tika identificētas visas pašvaldības ēkas, kurām ir veikta vai plānota energosertifikātu izstrāde 2020.g., kā arī noteiktas prioritārās ēkas, kurām nepieciešama energosertifikācija. Energosertifikāta derīguma termiņš ir 10 gadi, bet pagaidu sertifikāta - 3 gadi¹⁰. Pašvaldībai vēlams īstenot ēku energosertifikātos noteiktus ekonomiski pamatotus pasākumus 10 gadu laikā.

Galvenās jomas, kurām ir jāpievērš uzmanība saistībā ar klimata pārmaiņām un pielāgošanās politiku Daugavpils pilsētā, ir:

- ekstrēmo dabas parādību ietekme;
- upes piekrastes teritorijas;
- cilvēku veselība un labklājība;
- reģionālā plānošana;
- pilsētvides plānošana, būvniecība un transports;
- attīstības sadarbība;

⁹ http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/zalais_publiskais_iepirkums/

¹⁰ Ēku energoefektivitātes likums (06.12.2012.) 7.panta pirmās daļas 5.punkts, 8.panta septītā daļa

- apdrošināšanas politika.

Daugavpilī adaptācijas pasākumu plāna attīstība notiek pakāpeniski, izvērtējot esošās un nākotnes jūtīgākās grupas, riskus un aspektus. Tiek izvērtēti atbilstošākie risinājumi, veicot novērtējumu un monitoringu. Daugavpils pilsēta kopā ar Daugavpils novadu un Ilūkstes novadu ir izveidojušas apvienoto civilās aizsardzības komisiju. Daugavpils pilsētā ir izstrādāts jauns Civilās aizsardzības plāns, ko dome apstiprināja 2020.gada nogalē. Domes vadības pakļautībā jautājumus, kas skar civilo aizsardzību pilsētā, tai skaitā plūdus, risina Civilaizsardzības organizators.

Kā nozīmīgākais klimata pārmaiņu risks Daugavpilī ir novērtēti **plūdi**. Daugavpils pilsētas teritorija ir pakļauta applūšanas riskam ar lielu varbūtību. Daugavas upes plūdu izraisītais apdraudējuma risks pieaug ikgadēji, ņemot vērā klimata pārmaiņu ietekmi uz pilsētas infrastruktūru. Šobrīd Daugavpils pilsētu no plūdiem pasargā 19.gs. izbūvētais un 20.gs. 30.gados pagarinātais dambis Daugavas labajā krastā. 20.gs. 30.gados tika uzcelti arī nelieli dambji gar Laucesas upīti, kas daļēji novērša Grīvas applūšanu. Pēdējos 10 gados pavasara plūdu periodā ūdens līmenis 6 reizes pārsniedza iepriekšminēto atzīmi.

Daugavpils pilsētas pašvaldība ir īstenojusi vairākus pretplūdu pasākumus: polderu sūkņu stacijas rekonstrukcija Daugavas ielā 32, Daugavpilī (2009.g.; EUR 1 206 659.96 ar PVN (projekts tika realizēts attīrīšanas iekārtu rekonstrukcijas projekta ietvaros). "Daugavpils pilsētas Grīvas kapu un tiem pieguļošās teritorijas aizsardzība pret paliem un plūdiem inženieraizsardzības būves izbūve zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 0500 015 6601" (2013.g.; EUR 65 526 ar PVN). "Daugavas ielas

nogāzes izskalojumu nostiprināšana ar laukakmeņiem, Daugavpilī" (2013.g.; EUR 14 201 ar PVN). Izvērtējot veiktos hidroloģiskos un hidrauliskos aprēķinu rezultātus pavasara caurplūdumiem ar varbūtību 1%; 5% un 10% secināms, ka pavasara laikā pastāv appludinājuma riski individuālās apbūves platībām Daugavas labajā krastā posmā Bruģu iela – Akmeņu iela – Nometņu iela un kreisajā krastā posmā Lielā iela – Judovka – Maļutki (Daugavpils novads). Pasargāt šīs platības no applūšanas iespējams izbūvējot aizsargdambi gar Daugavu, tā norobežojot pieguļošās platības no Daugavas ūdens līmeņa celšanās tiešās ietekmes (2016.g. priekšizpēte "Plūdu un krasta erozijas risku samazināšanas iespēja Daugavpilī" SIA "Zvidze"; VSIA "Meliorprojekts"). Pašvaldība veica hidrotehnisko modelēšanu plūdu un krasta erozijas risku samazināšanai Daugavpils pilsētā Daugavas upes labajā krastā (2017.g. SIA "Procesu analīzes un izpētes centrs").

Stratēģiskā infrastruktūra, potenciāli piesārņotas vietas, kā arī ierobežota finansējuma pieejamība, nosaka pašvaldībai uzsākt pilsētas aizsardzību ar aizsargdambja būvniecību Daugavas upes labajā krastā, Nometņu ielas rajonā, kas tiks veikta SAM 5.1.1. ietvaros un tika uzsākta 2020.gadā. Projekta īstenošana pasargās blīvi apdzīvotas apkaimes, nodrošinot drošu dzīves vidi, aizsargās piesārņoto vietu un piesārņojumu emitējošos objektus no applūšanas, pasargās stratēģisko publisko infrastruktūru, samazinās vides un sociālekonomisko zaudējumu risku, sekmējot pašvaldības izdevumu samazināšanos sakarā ar plūdu radītajiem zaudējumiem, kā arī samazinās apdraudējumu, sakārtos apkārtējo vidi un labiekārtos krasta zonu.

Turpinot iesākto plūdu un krasta erozijas risku samazināšanas politiku, pamatojoties uz Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam, veikto priekšizpēti, modelēšanu un [plūdu](#)

[riska informācijas sistēmu](#), perspektīvā ir plānots izbūvēt arī Judovkas - Lazovkas aizsargdambi, stiprināt pilsētas hidrotehniskās būves Brjanskas ielā, bet jau ir izdevies rekonstruēt Bruģu ielas hidrotehniskās būves, iekārtojot promenādes zonu.

Daugavpils pilsētas administratīvās teritorijas applūšanas risks jūtami apgrūtina pilsētas attīstību, apdraud upes un ezeru piekrastes rajonu iedzīvotāju labklājību. Pie ekoloģiskā riska teritorijām pieskaitāmas paaugstinātas bīstamības teritorijas, ko apdraud plūdi. Šīs teritorijas ir noteiktas teritorijas plānojumā, kas atspoguļojas kā apgrūtinājumi zemes robežu plānos un Zemesgrāmatās. Riska teritorijas plūdu laikā nosaka Daugavas un Laucesas upju ūdeņi, kas appludina ievērojamas pilsētas teritorijas.

Aplūšanas risku rada gruntsūdeņu līmenis lielākajā pilsētas daļā, kas svārstās no 2 līdz 5m un vairāk attiecībā pret zemes virsmas līmeni. Gruntsūdeņu līmeņa svārstības, galvenokārt, ir atkarīgas no Daugavas un ezera ūdens līmeņa. Pavasaros un rudenos purvainās teritorijas pārplūst.

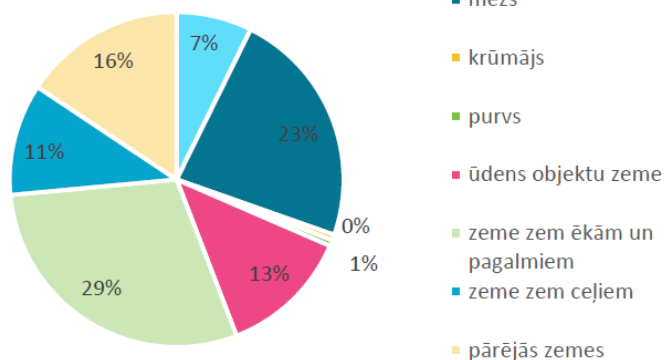
Pie applūšanas riska teritorijām pieskaitāmas arī teritorijas ar ļoti nestabilām gruntīm, kuras ir pārpurvotas un bez inženiersagatavošanas nevar tikt izmantotas apbūvei. Tās ir gan applūstošās teritorijas, gan teritorijas ar paaugstinātu gruntsūdeņu līmeni. Šādas teritorijas ir Cietoksnim pieguļošās teritorijas, Niderkūnu pļavas, Šuņīcai pieguļošās teritorijas, Zirgazara un Plocinu ezeru krastu teritorijas, Čerepovas dūņainā apkārtnē.

Katru gadu pašvaldības speciālisti, savlaicīgi saņemot prognozes no Valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", izstrādā pretplūdu pasākumu plānu un to īsteno. Pašvaldības budžeta iestāde „Komunālās saimniecības pārvalde” pilda pārraudzības funkcijas esošajai, vairāku desmitu gadu laikā veidotajai melioratīvajai sistēmai, kā vienotai pilsētas novadgrāvju sistēmai palu un lietus ūdens novadīšanai un nodrošina pašvaldības pārziņā esošo grāvju uzturēšanu, pārraudzību un atjaunošanu. Zemes īpašniekiem, kuru teritorijās atrodas novadgrāvji, ir jāpievērš uzmanība to saglabāšanai, uzturēšanai kārtībā, padziļināšanai.

Lai saglabātu meliorācijas sistēmu un nepieļautu zemju pārpurvošanos, pašvaldība regulāri veic meliorācijas sistēmas sakārtošanu un attīstīšanu (grāvju tīrīšana/ padziļināšana, lietus ūdens kanalizācijas tīkla izbūve un rekonstrukcija, ūdenskrātuvju sakopšana, utt.). Joprojām ir nepieciešamas lielas investīcijas, lai nodrošinātu Cietokšņa fortifikācijas sistēmas ūdens novadīšanas grāvju aizsardzību un atbilstošu apsaimniekošanu.

4.4. Zemes lietojums

Daugavpils zemes sadalījums pēc zemes lietošanas veida (Datu avots: VZD uz 01.01.2020.)

administratīvā teritorija ir sadalīta 25 apkaimēs. Daugavas upes labajā krastā atrodas 20 apkaimes (t.sk. Vēsturiskais centrs un Cietoksnis), Daugavas upes kreisajā krastā - 5 apkaimes. Daugavpilī dominē trīs veidu apkaimes – guļamrajoni ar masīvu apbūvi un plašu dzīvojamo fondu, industriālās zonas un mazapbūvētas apkaimes nomalēs ar applūstošām teritorijām un vāji attīstītu ceļu infrastruktūru. Katram no apkaimju tipiem ir raksturīgas atšķirīgas attīstības tendences, kas jāņem vērā, detalizēti plānojot turpmākos attīstības scenārijus.

Pilsētas **degradētās teritorijas** procentuāli aizņem samērā lielas pilsētas teritorijas un rada draudus pilsētas vides kvalitātei gan no estētiskā viedokļa, gan iespējamā vides piesārņojuma riska viedokļa. Vairākas no degradētajām teritorijām ir arī potenciāli piesārņoto vietu sarakstā. Ikgadēji tiek apsektas un likvidētas augsnes un ūdens piesārņojošās stihiskās nesankcionētās izgāztuves Daugavpils pilsētas teritorijā, kas pašvaldībai izmaksā vidēji ap 30 000 eiro. Tika izstrādāti projekti par ainaviski degradēto teritoriju (bijušā garāžu kooperatīva "Daugava-2" pieguļošā teritorija, veco Garnizona kapu pieguļošā teritorija, bijušās garāžu kooperatīva "Daugava – 2" pieguļošā teritorija) labiekārtošanu, tas ir grunts planēšana un reljefa iedobju likvidēšana. Profesionālās izglītības kompetences centrs (PIKC) "Daugavpils Dizaina

un mākslas vidusskolas „Saules skola” modernizācijas projekta ietvaros tiek pārbūvēta degradēta ēka Saules ielā 2.

Daugavpils pilsētas teritorijā ir daudz degradēto būvju, kas pašreiz pilnībā vai daļēji pamestas (nepabeigtas, neizmantotas, neapdzīvotas, neuzturētas) un kuru esošais stāvoklis apdraud cilvēkus un apkārtējo apbūvi, negatīvi ietekmējot ainavu. Daugavpils pašvaldība regulāri veic degradēto būvju monitoringu. Ņemot vērā to, ka daudz avārijas ēku ir privātīpašnieku rokās pašvaldība var tikai turpināt līdz šim iesākto darbu, cenšoties piespiest īpašniekus veikt ēku sakārtošanu. Šobrīd

uzskaitē ir 154 vidi degradējošās, sagruvušās ēkas (būves), no tiem 6% ir nojaukti vai tiks nojaukti, 12% ir veikti vai tiks veikti atjaunošanas darbi, 82% degradētas ēkas atrodas nesakoptā stāvoklī. Ņemot vērā to, ka daudzas ēkas avārijas stāvoklī ir privātīpašums, pašvaldība turpina līdz šim iesākto darbu, cenšoties piespiest īpašniekus veikt ēku sakārtošanu. Pašvaldības tīmekļa vietnē ir pieejama informācija par Daugavpils pilsētas degradētām būvēm un teritorijām.

No 2015.gada pašvaldībā ir Īpašuma pārvaldīšanas departaments, kurš nodrošina pašvaldības nekustamo īpašumu pārvaldīšanu (pašvaldības nekustamā īpašuma tiesiska sakārtošana, apsaimniekošana un attīstība), veicinot nekustamā īpašuma uzlabošanu, tajā skaitā apkārtējās vides kvalitātes saglabāšanu un paaugstināšanu atbilstoši piešķirtajiem finanšu resursiem. Lai sekmētu vidi degradējošu, sagruvušu un cilvēku drošību apdraudošu būvju sakārtošanu vai nojaukšanu, kā arī novērstu cilvēku drošības apdraudējumu un pilsētas ainavas bojāšanu, vidi degradējošām, sagruvušām un cilvēku drošību apdraudošām būvēm, saskaņā ar Daugavpils pilsētas domes 2018. gada 14.jūnija saistošajiem noteikumiem Nr.18 "Par nekustamā īpašuma nodokļa piemērošanu Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā" tiek noteikta nekustamā īpašuma nodokļa likme 3% apmērā no lielākās kadastrālās vērtības (būvei piekritīgās zemes kadastrālās vērtības vai būves kadastrālās vērtības). Ikgadēji tiek veikti degradēto pašvaldības nekustamo īpašumu sakārtošanas darbi, nekustamo īpašumu atsavināšana, pašvaldības īpašumu reģistrācija Zemesgrāmatā un vidi degradējošu būvju nojaukšana.

Daugavpils pilsētas pašvaldībā ir apzinātas piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas. Pēc LVĢMC informācijas Daugavpils pilsētas teritorijā ir reģistrētas trīs piesārņotas vietas - Daugavpils siltumstacija Nr. 2, VAS "Latvijas dzelzceļš" LRC "Lokomotīvu serviss" un AS "Lokomotīve", 24 potenciāli piesārņotas vietas un deviņas vietas, kas nav potenciāli piesārņotas.

Piesārņotajā vietā - Siltumcentrāle Nr. 2, Silikātu ielā 2 piesārņojumu rada virszemes rezervuāri 2 x 2000 m³ un 3 x 3000 m³. Pētījumi veikti 1993.-1994.g. 7 novērošanas urbumos, konstatēts piesārņojums ar naftas produktiem 859 mg/l. Notiek regulāra objekta apsekošana un gruntsūdeņu monitorings. Būtu nepieciešams veikt vietas sanācību.

Piesārņotā vietā - VAS "Latvijas dzelzceļš" LRC "Lokomotīvu serviss" Lokomotīvu depo slēgtā naftas produktu izgāztuve, Preču ielā 2. Bijušais dīķis pilsētas ZR daļā, kurš 20.gs. 50-60 gados tika izmantots kā pārstrādāto naftas produktu rezervuārs. 6 urbumos novērots pazemes ūdeņu piesārņojums ar peldošiem naftas produktiem. 2000.g. SIA „Pētnieks” un SIA „Balt-Ost-Geo” sastādīja jaunu programmu gruntsūdens piesārņojuma izpētei un sanācijas projekta izstrādei. Tiek veikts gruntsūdeņu monitorings. Būtu nepieciešams veikt vietas sanācību.

Piesārņotajā vietā - AS "Lokomotīve", Marijas ielā 1 bija konstatēts naftas produktu piesārņojums un peldošu naftas produktu slānis. Pētījumi veikti 1993.-1994.g. 10 novērošanas urbumos, kā arī 2001.g. Tiek veikts gruntsūdeņu monitorings. Piesārņojuma likvidācijai, AS "Lokomotīve", projekta ietvaros, veica naftas produktu atsūknešanu un teritorijas sanācību.

DAP 2020 ietvaros tika paredzēta ražošanas objektu izvietošana esošajās vēsturiskajās rūpnieciskajās teritorijās, veicot to rekonstrukciju un modernizāciju. Tika veikta esošo ražošanas teritoriju infrastruktūras uzlabošana, labiekārtojot ceļus un veicinot ražošanas zonas pieejamību. Uzņēmējdarbības attīstībai pabeigti un uzsākti vairāki infrastruktūras sakārtošanas projekti SAM 5.6.2. un SAM 3.3.1. ietvaros, kas tiks turpināti arī pēc 2020.gada.

Daugavpils pilsētas teritorijā DAP īstenošanas sākumā tika identificētas vairākas degradētās teritorijas:

N.p.k.	Noteikta degradētā teritorija	Sakārtošanas pasākumi
1.	bijušā „Daugavpils gaļas kombināta” rūpnieciskā teritorija Križos	Sakārtots SAM 5.6.2. ietvaros
2.	bijušās Ķīmiskās šķiedras rūpnīcas teritorija - pilsētas Ziemeļu industriālais rajons	2013. gadā ir apstiprināts detālplānojums „Ielu izveide Ziemeļu industriālajā zonā”, uz kura pamata ir izstrādāts būvprojekts un īstenots infrastruktūras atjaunošanas ERAF projekts, I. un II.kārta SAM 5.6.2. ietvaros, plānots īstenot III.kārtu
3.	Čerepovas rūpnieciskajā zonā	2017.gadā īstenota infrastruktūras sakārtošanas projekta I. kārtā, tiek īstenota II. kārtā SAM 5.6.2. ietvaros
4.	kvartāli Gajokā	Sakārtots SAM 5.6.2. ietvaros, vēl tiks veikta publiskās infrastruktūras sakārtošana
5.	bijušās noliktavu teritorijas aiz Cietokšņa Lidotāju ielā	Teritorijā esošajās ēkas notiek uzņēmējdarbība
6.	bijusī sanatorija „Mežciems” (privātais investīciju objekts)	Privātīpašumā esoša teritorija. Investīcijas nav veiktas.
7.	bijusī autoremonta rūpnīca Motoru ielā (teritorija daļēji tiek izmantota ražošanas vajadzībām)	Izstrādāts būvprojekts un tiks veikta ielu pārbūve SAM 5.6.2. ietvaros
8.	garāžas Liginišķu ielā	Garāžas nojauktas. Notika teritorijas sakārtošana.

Daugavpils pilsētas teritorijā neatrodas atkritumu izgāztuves vai poligoni – sadzīves atkritumu poligons izvietots Daugavpils novada Demenes pagastā. SIA „Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppasvaldību organizācija” veic reģionālā sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona “Ciniši” apsaimniekošanu Dienvidlatgales reģiona atkritumu radītājiem, šķiroto atkritumu savākšanas laukumā – Liģinišķu ielas rajonā, Daugavpilī apsaimniekošanu un no 2017.gada sniedz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus atkritumu radītājiem Daugavpils pilsētas pašvaldības teritorijā, tas ir sadzīves atkritumu un māsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšana, pārvadāšana, pārkraušana, šķirošana un uzglabāšana attiecīgajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonā. Uzņēmuma politika aizsargā vidi, apsaimnieko ienākošos atkritumus, reģenerē materiālus, kompostē, šķiro, apstrādā atkritumus izvietojot tos sadzīves atkritumu poligonā. No 2016. gada visi atkritumi tiek nogādāti poligonā. No tiem tiek atdalīti otrreizēji izmantojamie materiāli, inertie materiāli, kompostēšanas materiāli un materiāli, kurus var izmantot enerģijas iegūšanai. Atšķīrotie materiāli tiek sapresēti un nodoti tālākai pārstrādei. Bioloģiski noārdāmie atkritumi tiek izmantoti kā materiāli poligona aizpildīto šūnu pārklāšanai. Bioloģiski noārdāmie atkritumi zaļie dārzeņi un parku atkritumi, virtuves atkritumi u.c. kompostējamie atkritumi tiek nogādāti kompostēšanas laukumā, kur netiek veikta kompostēšana, kam par iemeslu ir atbilstošas komposta smalcināšanas un maisīšanas tehnikas trūkums. Kad ar laiku būs saražots komposts, to poligons nodos komersantiem, kuri varēs to izmantot saimnieciskās darbības veikšanai (piemēram, apzaļumošanas darbiem). Pašvaldība veic vairākus pasākumus atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanai. 2016.gadā īstenots KF projekts „Papildus infrastruktūras izveide sadzīves atkritumu poligonā „Ciniši””, kura ietvaros tika paplašināts lielgabarīta atkritumu īslaicīgās uzglabāšanas laukums, izveidots priekšapstrādes iecirknis (25 tonnas/stundā), palielināta infiltrāta savākšanas un attīrīšanas sistēmas kapacitāte, izbūvēta poligona gāzu savākšanas sistēma, gāzes sadedzināšanas lāpa, paplašināts kompostēšanas laukums, izveidota poligona tehnikas mazgātava, izbūvēta poligona iekšējo pievedceļu būvniecības II.kārta, izveidots

ugunsdzēsības un apsardzes prasībām atbilstošs kontūrceļš. Poligons ir aprīkots ar novērošanas urbumu tīklu un tiek nodrošināts regulārs vides monitorings. Tās ļāva samazināt apglabājamo bioloģiski noārdāmo atkritumu daudzumu līdz 50%. Pamatojoties uz SIA "Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppasvaldību organizācija" uzņēmuma datiem, 2019.gadā pārstrādei nodoto šķiroto atkritumu apjoms ir aptuveni 6.5 reizes lielāks nekā 2013.gadā. Šobrīd visi poligonā ievestie atkritumi tiek šķiroti priekšpārstrādes centrā, gan papildus manuāli.

Jānorāda, ka Latvijā nav pilnībā izveidota bīstamo atkritumu savākšanas sistēma sadzīvē radušos bīstamo atkritumu savākšanai no iedzīvotājiem, jo iedzīvotājiem ir iespējams nodot tikai atsevišķu veidu sadzīvē radušos videi kaitīgo preču atkritumus (piemēram, baterijas, akumulatorus, EEIA). 2019.gadā ir realizējusi KF projektu "Materiāltehniskās bāzes iegāde šķiroto atkritumu savākšanas sistēmas kapacitātes uzlabošanai", kura ietvaros SIA "AADSO" ir iegādājusies specializēto automašīnu, kas paredzēta atšķiroto atkritumu savākšanai no māsaimniecībām un juridiskajām personām, uzlabojot dalītās atkritumu vākšanas sistēmu. Šķiroto atkritumu savākšana tagad tiek organizēta pēc šāda principa – specializētā automašīna Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā māsaimniecību apkalpošanai privātmāju sektorā kursē vienu reizi mēnesī katrā apkaimē t.i. kopskaitā sešas dienas nedēļā, apkalpojot konkrētas apkaimes. Personām, kas vēlas bez maksas veikt atšķiroto otrreizēji pārstrādājamo atkritumu nodošanu, nepieciešams noteiktajā apkaimes apkalpošanas dienā savākt iepriekš atšķirotos otrreizēji izmantojamus atkritumus jebkāda izmēra un tilpuma maisos un novietot namīpašumam pieguļošajā teritorijā tajā vietā, kurā tiek novietoti sadzīves atkritumu konteineri vai maisi.

Daugavpils administratīvajā teritorijā ir 100 sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti, kuros ir uzstādīti zilās un dzeltenās krāsas konteineri ar tilpumu 1,1 m³, kas paredzēti dalītai atkritumu vākšanai (stikla, papīra, PET, skārda un alumīnija iepakojumam), kā arī ir uzstādīti ap 45 kupolveidu konteineru stikla iepakojumam. Materiāla izvešana tiek veikta bez maksas. SIA "AADSO" apsaimnieko vienu šķiroto atkritumu savākšanas laukumu (Liģinišķu ielas rajonā, Daugavpilī), laukuma platība ir 660 m², atkritumu šķirošana un uzglabāšana tiek veikta slēgtās telpās, kuru kopējā platība ir aptuveni 160 m², tajā tiek pieņemti gan atsevišķi veidu bīstamie atkritumi, izlietotais iepakojums, videi kaitīgo preču atkritumi, gan citi pārstrādājami materiāli. Teritorijā ir izvietotas vairāki 200 l hermētiska tilpuma metāla mucas, kuras tiek izmantotas sadzīvē radušos bīstamo atkritumu (dažāda veida galvaniskie elementi, dažāda veida akumulatori, dienasgaismas spuldzes, nolietotās eļļas u.c.) savākšanai un īslaicīgai uzglabāšanai. Šķiroto atkritumu savākšanas laukumā tiek pieņemti šādi atkritumu veidi¹¹:

Nr.p.k.	Pieņemamā atkrituma veids	Konteineru	
		skaits	tilpums, m ³
1	Papīrs un kartons, t.sk. izlietotais iepakojums	1	7
2	Plastmasas atkritumi, t.sk. izlietotais iepakojums	2	7
3	Izlietotais stikla iepakojums	2	7
4	Cita veida stikla atkritumi	1	7
5	Metāls	1	7
6	Videi kaitīgie preču atkritumi		
6.1.	Atstrādātas motoreļļas	1	200 l

¹¹ Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppasvaldību organizācija” vidējā termiņa darbības un attīstības stratēģija 2021.-2025.gadam

6.2.	Elļas filtri	1	200 1
6.3.	Akumulatori (svina)	1	200 1
6.4.	Baterijas	1	200 1
6.5.	Elektriskās un elektroniskās iekārtas	Noteikta vieta	7
6.6.	Dienasgaismas spuldzes	1	
7	Citi savāktie atkritumu veidi		
7.1.	Riepas	Noteikta vieta	-
7.2.	Lielgabarīta atkritumi	Noteikta vieta	-

Pašvaldības kapitālsabiedrība SIA "Daugavpils ūdens", sākot ar 01.03.2016., piedalījās INTERREG Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programmas IWAMA projektā, kura ietvaros tika veiktas investīcijas jaunajā pārvaldības sistēmā notekūdeņu attīrīšanas iekārtās, lai samazinātu enerģijas izmaksas, veikts notekūdeņu attīrīšanas iekārtu energoaudits, notekūdeņu dūņu pārstrādes audits, kā arī veicināta pieredzes un informācijas apmaiņa, dalība apmācībās. 2014.gadā tika īstenots ES projekts "Notekūdeņu attīrīšanas procesā radušos lieko dūņu utilizācija (kompostēšana) PRESTO", kura ietvaros tika veikta skiču projekta un detalizētu tehnisko specifikāciju sagatavošana. Dūņu, kas tiek atūdeņotas, apsaimniekošanas problēma ir viena no svarīgākajām. Kaut arī jaunas dūņas tiek izvestas pārstrādei uz SIA „AD Biogāzes stacija”, tomēr stratēģiski tas nav labs risinājums – pilsētai ir vajadzīgas neatkarīgas iespējas dūņu pārstrādei. SIA "Daugavpils ūdens" jau ilgu laiku meklē iespējas šīs problēmas atrisināšanai. Viens no piedāvātiem risinājumiem ir dūņu kompostēšanas lauka ierīkošana, un kā viens no soļiem šajā virzienā kļuva projekts PRESTO, kura ietvaros tika plānots sagatavot dūņu kompostēšanas laukuma skiču projektu un iepirkuma dokumentāciju.

4.5. Ūdens

Pilsētas dabiskais hidrogrāfiskais tīkls sastāv no aptuveni 25 elementiem, ieskaitot lielus un mazus ezerus, Daugavas upi, mazas upes, strautiņus un dīķus. Daugavas un Laucesas upēm ir atklāta tipa ieleja, kas ir vērtīgs ekoloģiskais, ainaviskais un rekreācijas elements pilsētā. Lai novērstu pilsētas applūšanu, centrālajā pilsētas daļā Daugava ietverta aizsargdambjos. Mazās upes ir daļēji meliorētas un zaudējušas savu dabisko īpatnību, kā arī to ainaviskā un rekreācijas vērtība gandrīz nav izmantota. Daugavas upei, Lielajam Stropu ezeram (419,7 ha) un Šūņezeram (74,6 ha) ir piešķirts publisko ezeru un upju statuss.

Pilsētas teritorijā ir sekojoši ūdens objekti: Daugavas upe, 12 ezeri - Lielais Stropu ezers, Mazais Stropu ezers, Šūņezeram, Trikarts, Zirgazars, Mazais Trikartu ezers, Gubišces ezers, Bezdonkas ezers, Plocins, Stropaka ezers, Torfjanka un Porohovka; divas mākslīgās ūdenstilpes - Esplanādes ūdenskrātuve un Ruģeļu ūdenskrātuve; trīs dīķi - Ruģeļu dīķi, Vītolu ielas dīķis, Valkas ielas dīķis; četras mazas upes - Laucesa, Meļņička, Čornajas upe un Šuņica; Stropu kanāls; Mežciema avots un Esplanādes purvs.

Pilsēta ir bagāta ar pazemes ūdeņiem. Daugavpils Jaunbūves apkaimē Lielā Dārza un Tukuma ielu rajonā 554 m dziļumā konstatēti nātrija hlorīda slāņi ar paaugstinātu bromu saturu. Hlorīda tipa minerālūdeņi un bagātīgi ārstniecisko dūņu krājumi ir sastopami Mežciema apkaimē.

Saskaņā ar Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāzes informāciju, Daugavpils pilsētas teritorijā atrodas arī divas sālsūdens atradnes – „Mežciems, Būvnieks” un „Mežciems san.”, kā arī sešas saldūdens atradnes: „Grīva (Daugavpils)”, „Ditton (Daugavpils)”, „Daugavpils depo”, „Ķīmiķu ciemats (Daugavpils)”, „Daugavpils gaļas kombināts” un „Kalkūni (Daugavpils)”.

Saskaņā ar Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna 2016.- 2021. gadam informāciju, nozīmīgi piesārņoti gruntsūdeņi ir Križu dūņu lauku un izgāztuves teritorijā (40 ha) (*Līksna D494*). Križu dūņu laukos joprojām notiek „Daugavpils ūdens” notekūdeņu dūņu uzglabāšana ievērojamās apjomos, potenciāli veicinot piesārņojuma palielināšanos un izplatību. Ievērojot Eiropas Komisijas norādījumus par nepieciešamību iegūt papildus informāciju par pieļaujamās nitrātu koncentrācijas pārsniegšanas iemesliem pazemes ūdensobjekta D10 novērojumu stacijā Grīva (Daugavpils). 2010.gadā izpētes mērķis bija noteikt gruntsūdeņu plūsmas virzienus un gruntsūdeņu piesārņojuma izplatību. Pētījuma rezultātā tika noskaidrots, ka šis piesārņojums ir lokāls, klasificējams kā punktveida avota izraisīts piesārņojums un nav saistīts ar izkliedēto piesārņojumu no lauksaimniecības vai citiem avotiem, un ka tas neraksturo reģionālo gruntsūdeņu stāvokli.

Pēc Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna 2016.- 2021. gadam informācijas Laucesas upei (D496, Daugavpils 7,53 km²) ir vidēja ekoloģiskā kvalitāte pēc Latvijas metodikas. Atšķirīgs vērtējums Laucesas upei (Latvija – vidējā kvalitāte, Lietuva - laba) izskaidrojams arī ar to, ka Lietuvas teritorijā ietilpst šīs upes augštece līdz ietekai Laucesas ezerā; savukārt Latvijas teritorijā šī upe iztek no Laucesas ezera, un tās ūdens kvalitāti ietekmē ezera stāvoklis, ko abās valstīs attiecīgi vērtē, kā sliktu vai vidēju. Savukārt Latvijas teritorijā pārrobežu ūdensobjekts *Daugava D500* pēc bioloģiskajiem, fizikāli-ķīmiskajiem un hidromorfoloģiskajiem kvalitātes rādītājiem ir iedalīts vidējā ekoloģiskās kvalitātes klasē, bet pēc prioritāro vielu koncentrācijas datiem – labā ķīmiskās kvalitātes klasē.

Ezeru kvalitātes uzlabošanai, Lielajam Stropu ezeram ir izstrādāti zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi. Pašvaldība veic ūdens objektu labiekārtošanas pasākumus, kuru ietvaros tiek uzlabota pilsētvides rekreācijas infrastruktūra, samazināta eutrofikācija un minimizēta antropogēna ietekmē. Lai uzlabotu virszemes ūdeņu kvalitāti, tiks pastiprināti uzraudzīta un novērsta arī nelegālā būvniecība ūdensobjektu aizsargjoslās. Plānojot virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanas pasākumus, īpaša uzmanība tika pievērsta ūdensobjektiem, kuri iekļauti to ūdensobjektu sarakstā, kuros pastāv risks nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli likumā paredzētajā termiņā (saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem”).

Kopumā kvalitatīvi (tīri un pieejami) ūdens resursi ir liela vērtība jebkurai pilsētai un tam ir gan ainaviska, gan rekreatīva nozīme. Pilsētas iedzīvotāji var izmantot objektus atpūtai pie ūdeņiem – peldēšanai, ūdenssportam, makšķerēšanai, u. c. brīvā laika aktivitātēm, kas nepieciešamas augstas dzīves kvalitātes nodrošināšanai. Diemžēl pilsētas teritorijā publiskās Daugavas upes peldvieta netiek izmantota ierobežotas pieejas un palu laika ūdens līmeņa paaugstināšanās dēļ.

Daugavpils teritorijā ir labiekārtotas vairākas pludmales Lielā Stropu ezera krastā un Šūņezera krastā. Pilsētas iedzīvotāji var tās izmantot atpūtai pie ūdeņiem – peldēšanai, ūdenssportam, makšķerēšanai, u. c. brīvā laika aktivitātēm. Trīs Daugavpils oficiālās peldvietas – Lielā Stropu ezera pilsētas peldvieta, Lielā Stropu ezera peldvieta „Stropu vilnis” un Šūņezera peldvieta Vecās Forštadtes apkaimē, ir iekļautas “Veselības inspekcijas” novēroto peldvietu sarakstā. Oficiālo peldvietu ūdeņu monitoringu par valsts budžeta līdzekļiem veic Veselības inspekcija atbilstoši MK not. Nr.608 (06.07.2010.). Vienu ūdens paraugu ņem pirms katras peldsezonas sākuma. Ņemot vērā attiecīgajā ūdens paraugā iegūtos kvalitātes rādītājus, katrā peldsezonā analizē ne mazāk kā četrus ūdens paraugus. Starp paraugu ņemšanas laikiem nosaka vienmērīgus intervālus visā peldsezonas laikā. Minētais intervāls nepārsniedz vienu mēnesi. Oficiālā peldsezona Latvijā sākas 15.maijā,

beidzas 15.septembrī. Šajās peldvietās 2020.g. peldūdens kvalitātes pārbaudēs paaugstināts mikrobioloģiskais piesārņojums netika konstatēts.

Daugavpils pilsētas pašvaldībā, sadarbībā ar Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātnisko institūtu „BIOR” (ZI „BIOR”), no 2011.gada nodrošina peldvietu monitoringu neoficiālajās peldvietās - Ruģeļu ūdenskrātuves peldvieta, Stropaka ezera peldvieta, Mazā Stropu ezera peldvieta, Porohovkas ezera peldvieta, Esplanādes ūdenskrātuves peldvieta, Zirgu ezera peldvieta, Plotičku ezera peldvieta, Gubiščas ezera peldvieta, Lielā Trijkārtu ezera peldvieta, divas peldvietas Šūņezera pretējā krastā, kurās netiek veiktas peldūdens kvalitātes pārbaudes par valsts līdzekļiem. 2020.gada peldsezonas laikā tikai vienā no minētajām peldvietām – Šūņu ezera peldvietā – nebija ieteicams peldēties, jo bija paaugstināti enterokoku rādītāji. Peldvietai „Stropu vilnis” un otrai Daugavpils pilsētas peldvietai pie Stropu ezera ikgadēji tiek piešķirts Zilais karogs, kas ir peldvietas ekoloģijas kvalitātes rādītājs.

Blakus jaunajam DU dabaszinātņu un inženierzinātņu laboratoriju korpusam attīstības programmas darbības laikā tika labiekārtots Esplanādes skvērs ar modernu Baltijā pirmo veloparku un pludmali ar modernu bērnu rotaļlaukumu. Veikti krastu tīrīšanas darbi: Gubiščas ezerā, Šūņezers, Stropaka ezers, Lielais Stropu ezers, Trikartu ezers, Daugavas upes krastā, Šūņu/Zeltkalna ielas krustojumā ūdenstilpne, Laucesas upes pie ietekas Daugavā, Šuņicas upes, Mazais Stropu ezers, Trijkārtu ezers, Lielā Stropu Centrālā peldvieta, peldvieta “Stropu Vilnis” Lielā Stropu ezera krastā, peldvieta Ogres ielas rajonā L.Stropu ezera krastā, peldvieta Baldones ielas rajonā L.Stropu ezera krastā, peldvieta Līgatnes ielas rajonā Stropu ezera krastā, divas peldvietas Mazā Stropu ezera krastā, peldvieta L.Trijkārtu ezera krastā, peldvieta Zirgu ezera krastā, peldvieta Plotičku ezera krastā, Šūņu ezera peldvieta 7.skolas rajonā.

No 2015.gada pašvaldība aktīvi īsteno zivju resursu pavairošanas programmu Daugavpils pilsētas dabiskajās un mākslīgi veidotajās ūdenstilpnēs. Kopš 2015.gada Lielajā Stropu ezerā, Mazajā Stropu ezerā, Stropaka ezerā, Šūņezera un Esplanādes dīķī kopumā ielaisti ap 80 000 līdakas mazuļu, 40 000 karpju, 1000 baltā amūra mazuļu, 50 000 zandartu mazuļu.

Daugavpils pilsētas **ūdenssaimniecība** atrodas uzņēmuma SIA “Daugavpils ūdens” pārziņā. Kopējais maģistrālo ūdensapgādes tīklu garums 2020.gada sākumā sastādīja 277.8 km. Saskaņā ar noslēgtiem būvniecības līgumiem līdz 2020.gada beigām tiks izbūvēti jaunie maģistrālie ūdensapgādes tīkli 10.4 km garumā Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta “Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas attīstība Judovkas rajonā, Daugavpilī” ietvaros un 0.3 km

maģistrālo ūdensapgādes tīklu Niderkūnu rajonā no Sliežu ielas līdz dzīvojamām mājām Birķeneļu ielā 2, 3. Plānots, ka uz 2020.gada beigām maģistrālo ūdensapgādes tīklu garums sasniegs 288.9 km. Šobrīd Daugavpils pilsētas centralizētai ūdensapgādei ir pieslēgtas vairākas apkaimes: Centrs, Esplanāde, Cietoksnis, Ķīmija, Kalkūni, Ezermaļā, Jaunā Forštadte, Dzelzceļnieks, Gajoks, Križi, Čerepova, Vecstropi,

Mazie un Jaunie Stropi. Centralizētie ūdensapgādes pakalpojumi nav pieejami vairākās Daugavpils pilsētas apkaimēs - Vizbuļos, Dzintaros, Mežciemā, Viduspoguljankā, tikai daļēji pakalpojumi pieejami Jaunajā un Vecajā Forštadtē, Niderkūnu, Līginišķu apkaimē, kur ūdensapgādei izmanto galvenokārt grodu akas, retāk cauruļveida akas (sadzīvē sauc par spici), un sabiedriskās akas, t.i.,

atsevišķas pazemes akas, no kurām ūdeni izmanto vairākas apkārtējās mājas. Biežāk tiek izmantotas kvartāra horizontu akas, dziļāku horizontu akas tiek izmantotas retāk. Šo aku ūdens ir diezgan ciets, ir konstatētas dzeramā ūdens kvalitātes neatbilstības mikrobioloģiskajiem rādītājiem. Lielākā daļa no iedzīvotājiem, kam netiek nodrošināti centralizēti kanalizācijas pakalpojumi, notekūdeņus novada septiskajās tvertnēs vai izsmelamās bedrēs.

Ūdens iedzīvotāju vajadzībām tiek iegūts no ūdensgūtnēm "Ziemeļi", "Vingri" un "Kalkūni" ar kopējo jaudu 41 tūkst. m³/diennaktī. Ūdensgūtnēm tika izveidotas un apstiprinātas aizsargjoslas. Ūdens attīrīšanu nodrošina divas atdzelžošanas stacijas, lielākā no tām ir Ziemeļu atdzelžošanas stacija. SIA „Daugavpils ūdens” ūdens ieguves un apgādes sistēma, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas process atbilst ISO 9001:2015 standarta prasībām. Kontroli par kvalitatīvu ūdensapgādi un kanalizācijas pakalpojumu sniegšanu nodrošina kapitālsabiedrības ūdens kvalitātes kontroles laboratorija, kura akreditēta Latvijas nacionālajā akreditācijas birojā. Tās darbība atbilst LVS EN ISO/IEC 17025:2017 standarta prasībām.

Kopējais pilsētas maģistrālo kanalizācijas tīklu garums 2020.gada sākumā sastādīja 245.3 km. SIA „Daugavpils ūdens” veic notekūdeņu mehānisko, bioloģisko un nosēdumu attīrīšanu. Darbojas 54 kanalizācijas sūkņu stacijas (KSS), galvenā KSS - „Kandavas” un bioloģiskās attīrīšanas iekārtas. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu ražotspēja ir 22 tūkst.m³ (max jauda - 50 tūkst. m³) diennaktī. Iepriekšējā plānošanas periodā Uzņēmumam izdevās noturēt ūdens zudumus zem 20%. Kā norādīts Notekūdeņu apsaimniekošanas un dzeramā ūdens investīciju plāna 2021.-2027.gadam Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata projektā, vidējais ūdens zudumu līmenis Latvijas ūdenssaimniecībās ir 19.5%; ka 10-25% ūdens zudumi tiek uzskatīti par vidēju apjomu, ko ieteicams samazināt, tomēr ūdens zudumu samazināšana jāveic, ja ūdens zudumi ūdensapgādes tīklos pārsniedz 25%.

Ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu apjoms samazinās. Uzņēmuma ūdenssaimniecības objektu ražošanas jauda ir lielākā, nekā pašlaik ir vajadzīgs. Faktiski ūdensgūtnu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu ekspluatācijas efektivitāte būtu jāpaaugstina, ņemot vērā tādus svarīgus faktorus, ka piem., notekūdeņu daudzums samazinās, tomēr pieaug kaitīgo vielu koncentrācija Cilvēki kļūst taupīgāki. Pēc ūdensmērītāju ieviešanas vidējais patēriņš uz vienu iedzīvotāju samazinājās no vidēji 7.5 m³ līdz 2.4 m³, un tam vēl ir tendence samazināties. Tas atkal ietekmē tarifu, jo ražošanas infrastruktūra ir aprēķināta pamatojoties uz citiem patēriņa datiem. Pēdējos gados arī redzama ilgtermiņa taupīšanas tieksme, jo cilvēki cenšas pašlaik izmantot ekonomiskāku santehniku un mājas aprīkojumu, otrreizēji izmanto ūdeni.

SIA „Daugavpils ūdens” piesaista ES finanšu instrumentu finansējumu ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas attīstībai. Laika posmā no 2007. līdz 2009.gadam tika realizēts KF projekts "Ūdenssaimniecības attīstība Daugavpilī, II kārtā", kura ietvaros tika veikta gan centrālo attīrīšanas iekārtu modernizācija, lai uzlabotu apstrādāto notekūdeņu kvalitāti un novērstu smaku, gan ūdensapgādes un kanalizācijas tīkla izbūve un rekonstrukcija. 2015. gadā pabeigta projekta "Ūdenssaimniecības attīstība Daugavpilī, III kārtā" realizācija. Saskaņā ar projektu tika izbūvēti 33 km jaunu ūdensvada un 36 km kanalizāciju tīklu galvenokārt Grīvas, Nīderkūnu, Stropu, Ruģeļu, Jaunbūves un Jaunās Forštades apkaimēs, 16 jaunu kanalizācijas sūkņu staciju, maģistrālā ūdensvada un kanalizācijas kolektoru izbūve, kā arī apkaimes Križi ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu savienošana ar centralizētajām pilsētas sistēmām. Pēc projektu pabeigšanas, uzreiz pieslēdzās tikai ap 35% iedzīvotāju, kuriem tika nodrošināta iespēja pieslēgties jaunizbūvētiem tīkliem, ar katru gadu pieslēdzās 1-2%. Ņemot vērā zemu pieslēgšanās aktivitāti, pašvaldība

nodrošina atbalstu privātmāju pieslēgšanai pie centralizētās ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmas, pamatojoties uz 27.10.2016. saistošajiem noteikumiem Nr. 47 "Par līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmai". Pilsētā ir uzsākts Kohēzijas fonda līdzfinansētais projekts "Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas attīstība Judovkas rajonā, Daugavpilī" (SAM 5.3.1.), kura īstenošanas rezultātā kvalitatīviem ūdenssaimniecības pakalpojumiem līdz 2023.gada beigām tiks izveidoti vismaz 356 pieslēgumi pilsētas kanalizācijas un ūdensapgādes tīkliem un pieslēgti 1 076 pilsētas iedzīvotāji Judovkas rajonā (vidēji 3 iedzīvotāji uz 1 pieslēgumu), tādējādi uzlabojot iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti un publisko pakalpojumu pieejamību pilsētā. Investīciju projekta īstenošana ļaus attīstīt sabiedriskās ūdenssaimniecības pakalpojumu izmantošanu, uzlabot to pieejamību un nodrošināt kvalitatīvu dzīves vidi vietējiem iedzīvotājiem, samazinot apkārtējā vidē novadīto piesārņojumu un ūdenstilpju eitrofikācijas riskus Daugavas upes baseina apgabalā.

4.6. Daba

Būtiska Daugavpils pilsētas **ainavas un bioloģiskās daudzveidības** sastāvdaļa ir plašās mežu un mežaparku teritorijas. Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai tiek veikta pilsētas pašvaldības īpašumā esošo mežu zemes adekvāta un ekonomiski pamatota apsaimniekošana, novērsta meža saguma samazināšana, tiek veicināta apmežoto teritoriju palielināšana. Pašvaldība katru gadu veic vairākus mežsaimniecības darbus, tas ir atjaunoto meža platību agrotehnisko kopšanu, putnu būru tīrīšanu, sanitārās cirtes, mineralizēto joslu kopšanu, ugunsdrošības uzraudzību, atkritumu izgāztuvju izvešanu. Periodiski tiek veikta koku stādīšana, būru izgatavošana un izlikšana, meža inventarizācija, jaunaudžu kopšana, apaugumu nociršana un novākšana gar meža ceļiem, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu noteikšana. Laika posmā no 2013.g. līdz 2017.g. pilsētas mežos tika iestādīti 18500 priežu stādi.

Kopējā mežu platība pilsētas administratīvajās robežās ir 1667 ha. Saskaņā ar VZD datiem, mežs tiek skatīts gan pie mežsaimniecības zemes un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, gan dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zemes. Pilsētas administratīvajā teritorijā meža platības, salīdzinot ar 2018.gadu palielinājās par 5 ha.

Meži ir izvietoti Mežciema, Križu, Ruģeļu un Jauno Stropu apkaimju teritorijās. Pilsētas mežiem ir daudzfunkcionāls raksturs. Tie veic gan sanitāri-higiēniskās funkcijas – aiztur piesārņojošās vielas un troksni, gan rekreācijas funkcijas – kalpo kā vide iedzīvotāju aktīvai atpūtai. Mežam ir liela nozīme pilsētas mikroklimata regulācijā, vides, kā arī bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā.

Meža ugunsgrēku ierobežošanā pašvaldību institūcijas iesaistās pēc attiecīgās Valsts meža dienesta amatpersonas mutiska pieprasījuma, saskaņā ar republikas pilsētu un novadu civilās aizsardzības pasākumu plāniem un sadarbības līgumiem.

Meža loma pilsētas attīstībā ir ne tikai ainaviska – mežs ir arī lieliska atpūtas vieta daugavpiliešiem, kur pavadīt brīvo laiku prom no pilsētas steigas, neizbraucot ārpus pilsētas robežām. Pilsētas teritorijas plānojumā ir jāparedz stingrākas prasības meža zemju transformācijai, lai nodrošinātu Daugavpils pilsētas teritorijā esošo mežu ekosistēmas maksimālu saglabāšanos.

Latvijas Valsts mežzinātnes institūts „Silava” veica pētījumu “Priežu audžu tiklapsesnes monitorings un rekomendācijas tās radīto bojājumu ierobežošanai” un rekomendēja pašvaldībai veikt noteiktus pasākumus, lai veicinātu mežaudžu vitalitāti turpmākajos gados (iztīrīt putnu būrus, sanitārā cirtē jāizzāgē stumbra kaitēkļu (priežu lūksngrauža u.c.) invadētas priedes, veikt vizuālu defoliācijas novērtēšanu ar drona palīdzību, informēt sabiedrību par situāciju savairošanās skartajā teritorijā zinātnisko izpēti Daugavpils pilsētas mežos).

Lai saglabātu bioloģisko daudzveidību, pastiprināta uzmanība tika pievērsta dižkoku un bioloģiski vērtīgo teritoriju apsaimniekošanai. Regulāras koku kopšanas (koku dobumu tīrīšana, rētu apkopšana, sauso zaru izzāgēšana, utt.) aktivitātes tiek veiktas iepriekš saskaņojot ar vides speciālistiem.

Atbilstoši Dabas datu pārvaldes sistēmas “Ozols” informācijai, pilsētā ir ap 43 dižkokiem, kur dominējoša suga ir Pensilvānijas osis (*Fraxinus pennsylvanica*). Veikta koku inventarizācija pilsētas parkos un skvēros, atzīmējot dižkokus ar speciālu „ozollapas zīmi”. Šo zīmju sagatavošanu un izvietojšanu nodrošina Dabas aizsardzības pārvalde sadarbībā ar attiecīgo pašvaldību.

Daugavpils pilsētas teritorijā šobrīd **nav izveidotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas** LR 02.03.1993. likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” izpratnē. Dabas skaitīšanas rezultātā pašvaldības nekustamā īpašuma sastāvā ietilpst zemes vienības, kurās ir konstatēts ES nozīmes aizsargājams biotops – Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju, Ezeri ar mieturalģu augāju, Upju straujtecēs un dabiski upju posmi.

Daugavpils cietokšņa nocietinājumos ziemo lielākā Baltijā **sikspārņu kolonija**, dažas sikspārņu sugas ir aizsargājamo sugu sarakstā. No sikspārņu aizsardzības viedokļa Daugavpils cietokšnim ir izcila nozīme ne tikai Latvijas, bet arī Eiropas mērogā. Sikspārņu aizsardzība ir Latvijas valsts pienākums saistībā ar pievienošanos Bonnas konvencijai “Par migrējošo dzīvnieku aizsardzību”. Latvijai, kā ES dalībvalstij, aktuāla ir ES Sugu un biotopu direktīva, kuras pielikumos ietvertas visas sikspārņu sugas. Dabas aizsardzības pārvalde KF projekta “Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā” ietvaros veic Dīķa nakts sikspārņa *Myotis dasycneme* sugas aizsardzības plāna izstrādi. No 2015.gadā darbojas Daugavpils sikspārņu centrs, kas tapis sadarbībā ar Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centru, Latgales zoodārzu un sikspārņu speciālistiem. Tā ietvaros atvērta sikspārņiem veltīta ekspozīcija Daugavpils cietokšņa Nikolaja vārtos.

Daugavpils pilsētas Esplanādes purvā mīt **ķīru** (*Larus ridibundus*) kolonijas. Lielais ķīris ir ietverts 18.12.2012. MK noteikumu Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” putnu sugu sarakstā, kurām izveidojami mikroliegumi to koloniju vietās - 100 metru rādiusā ap kolonijas pastāvīgās teritorijas ārējo robežu, bet ne tālāk par ūdenstilpes krasta līniju, kur vienas vai vairāku putnu sugu ligzdojošo indivīdu skaits vairošanās periodā nav mazāks par 20 pāriem. Ķīru populācija Daugavpils pilsētā ir viena no lielākajām Latvijā, līdzvērtīga putnu populācija Latgalē ir tikai Lubānas ezera apkaimē. Esplanādes purva teritorija nav piemērota apbūvei tās ģeoloģisko īpatnību dēļ, līdz ar to šajā vietā iespējams saglabāt putniem labvēlīgu dzīves vidi. Lielās un unikālās ķīru kolonijas dēļ pilsētas centrā Daugavpils var pretendēt uz Eiropas zaļākās un ekoloģiskākās pilsētas statusu, kas

būtiski uzlabotu pilsētas tēlu. Esplanādes parka attīstībā ietilpst putnu vērošanas torņa un laipu izbūve Esplanādes purvā, tādējādi nodrošinot pieeju putnu vērošanai. Daugavpils iedzīvotāju vidū dabas vērošana nav populāra, taču, izveidojot atbilstošu infrastruktūru, to iespējams popularizēt gan vietējo iedzīvotāju, gan tūristu vidū. Tas ir īpaši nozīmīgi bērnu un jauniešu izglītošanai, piemēram, organizējot skolas ekskursijas uz Esplanādes purvu, kurā ir putnu vērošanai piemērota infrastruktūra.

Ruģeļu apkaimes dīķu teritorija ir ievērojama ar to, ka tajā ir sastopamas šādas Latvijas sarkanajā grāmatā iekļautas sugas: Platā airvabole (*Dytiscus latissimus*) – III kategorija, Lielais tritons (*Triturus cristatus*) – II kategorija un Meža silpurene (*Pulsatilla patens* (L.) Mill.) – IV kategorija, kā arī dīķos ir konstatēta Divjoslu airvabole (*Graphoderus bilineatus*). Šeit ir Latvijas dienvidaustrumu daļā viena no lielākajām īpaši aizsargājamās sugas, platās airvaboles mikropopulācijām. Apkārtnē sastopamas daudzas citas Latvijā ļoti reti un reti sastopamas sugas. Visas augstāk minētās sugas pēc 18.12.2012. MK noteikumiem Nr.940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” ir īpaši aizsargājamas sugas, kurām izveidojami mikroliegumi. Ņemot vērā to, kā Ruģeļu dīķu teritorija ir pilsētā iecienīta atpūtas vieta, ir novērojama liela negatīva antropogēna ietekme uz teritorijā sastopamajām aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām. Īpaša uzmanība tiek pievērsta šīs teritorijas apsaimniekošanai un izmantošanas ierobežojumiem.

Īpaša uzmanība tiek pievērsta **Gubišes ezera** apsaimniekošanai, ņemot vērā, ka tas atrodas iespējamajā ģeoloģiskā riska zonā. Ezers tiek lietots kā makšķerēšanas vieta. Lielāko daļu ezera platības klāj zemūdens veģetācija (zemūdens aizaugums – 95%), kur dominē mieturaļģes (hāras). Galvenā problēma ir to aizaugšana (visi hāru ezeri ir ļoti sekli). 2014.gadā tika veikta izpēte par Gubišes ezera teritoriju, t.i. ezera dibennogulumu biezuma un nogulumu kvalitātes

pārbaude. 2016.gadā. tika veikta ezera krastu tīrīšana. Pašvaldība veica Gubišes ezera hidroloģisko un hidroģeoloģisko izpēti, lai noteiktu ūdens līmeņa izmaiņas ezera dibena tīrīšanas rezultātā. (2017.g. SIA “Procesu analīzes un izpētes centrs”, SIA “Geo Expert”). Šeit kā tika plānots ierīkota atpūtas rekreācijas zona, pie ezera uzstādītas tīrīšanas vietas ar soliņiem, galdiem un mangaliem.

Pašvaldība īstenoja vairākus dabas sakārtošanas projektus. Porohovkas ezera ekoloģiskā stāvokļa uzlabošana un parka infrastruktūras uzlabošanas ietvaros tika veikta krastu un gultnes attīrīšana, ezera piekrastes labiekārtošana un ezera ihtiofaunas populācijas atjaunošana, Baltā amūra mazuļu ielaišana Porohovka ezerā un Porohovkas parka teritorijas labiekārtošana (apgaismojuma izbūve, celiņi, utt.). Veikta Šuņicas upes krastu un gultnes attīrīšana, krūmu izciršana posmā no Cietokšņa ielas līdz Stacijas ielai, kā arī Meļņičkas upes krastu attīrīšana, stiprināšana erozijas samazināšanai posmā no Gaismas ielas līdz Daugavas upei. Pašvaldība veica vairāku tiltu atjaunošanu pie ūdensobjektiem (Šuņicas upes tilts Stacijas ielas rajonā pie veikala „Depo”, Gubišes ezera tilts, Meļņičkas upes tilts). Aprīkoti suņu pastaigas laukumi Esplanādē, izbūvējot žogu.

2016.gadā tika uzsākta Jauno Stropu apkaimes promenādes un mehānisko transporta līdzekļu novietnes izbūve pie Lielā Stropu ezera. Tika veikta Lielā Stropu ezera liedaga un pieguļošās teritorijas labiekārtošana, tas ir promenādes izbūve gar ezera krastu un stāvlaukuma pārbūve pie pilsētas „Stropu” pludmales Atpūtas un Dzintaru ielu rajonā, volejbola laukumu izveidošana, āra trenāžieru un citas publiskās infrastruktūras ierīkošana.

Pašvaldībā ikgadēji pieaug labiekārtoto un kārtībā uzturēto parku īpatsvars (ap 67%), izveidojot jaunus apstādījumus. Veselīgas un ekoloģiski tīras dzīves vides ietvaros tika veikti zaļās teritorijas un ūdensmalu sakārtošanas, zivju resursu pavairošanas projekti, kā arī pašvaldības darbinieku un sabiedrības informēšanas un vides izglītošanas pasākumi.

Invazīvas sugas. Latvijā pastiprinās problēmas, ko izraisa invazīvo augu sugu negatīvā ietekme uz ekosistēmu. Visproblemātiskākā un vislielāko kaitējumu izraisījusi suga ir *Sosnovska latvānis*, kura introducēšana lopbarības vajadzībām Latvijā masveidā notika pagājušā gadsimta 60.-70.gados. Šie augi no kultivētiem laukiem ir pārgājuši savvaļā un to izplatība jau daudzus gadus ir izgājusi ārpus cilvēku kontroles. Daugavpils pilsētā arī satopamas latvāņu audzes blakus ūdenstilpnēm (L.Stropu ezers, Šuņica), bet pilnībā nav apzinātas visas to lokalizācijas vietas. Lai nepieļautu latvāņu audžu izplatību, vispirms ir nepieciešams veikt to apsekošanu, kartēšanu un attiecīgu rīcību latvāņu audžu likvidēšanā.

5. Secinājumi

Daugavpils pilsētas vides stāvoklis laika periodā no 2014.gada līdz 2020.gadam ir saglabājies stabils. Pašvaldība ir realizējusi virkni projektu publisko iestāžu, transporta infrastruktūras sakārtošanai un attīstībai, kas nerada tūlītēju pozitīvu efektu un tiešā veidā neuzlabo sociālekonomisko stāvokli pilsētā. Tomēr publiskās infrastruktūras projekti veicina nodarbinātību būvniecības sektorā, kā arī sakārto un uzlabo iedzīvotāju dzīves vidi. Galvenie faktori, kas tieši un pozitīvi ietekmē sociālekonomiskos rādītājus, ir nodarbinātības veicināšana un darba samaksas paaugstināšana. Uzņēmējdarbības attīstība rada tiešu un nepārprotami pozitīvu ietekmi uz sociālekonomiskajiem rādītājiem. Darba vietu saglabāšana un jaunu darba vietu radīšana ir viens no būtiskākajiem pilsētas attīstības jautājumiem, kas ilgtermiņā samazinās migrāciju un veicinās aizbraukušo iedzīvotāju atgriešanos. Līdz ar to vērienīgi degradēto teritoriju sakārtošanas projekti ilgtermiņā būtiski uzlabos uzņēmējdarbības vidi, sakārtos pilsētvidi, efektīvi izmantojot pilsētas resursus, un samazinās negatīvo ietekmi uz dabas vidi. Savukārt energoefektivitāti paaugstinājošie projekti enerģētikas jomā un publiskā nekustamā īpašuma atjaunošanā samazinās SEG emisijas un nodrošinās gaisa kvalitātes uzlabošanu pilsētā. Pozitīvi vērtējams pašvaldības meža platību un labiekārtoto zaļo teritoriju pieaugums, kas ir būtiski gaisa kvalitātes uzlabošanai.

Periodā no 2014. līdz 2020.gadam ir palielinājies transportlīdzekļu skaits pilsētā, līdz ar to provizoriski arī radītā piesārņojuma negatīvā ietekme (troksnis, gaisa emisijas, vibrācija). Pārskata periodā nav konstatēta ietekme, kas radījusi būtisku negatīvu ietekmi uz pilsētas dabas teritorijām. Tāpēc nav nepieciešams noteikt kompensējošos pasākumus ietekmes samazināšanai. Tāpat arī pārskata periodā nav konstatēta ietekme, kas radusies no tādu objektu būvniecības vai atjaunošanas, kas varētu pārsniegt normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības un būtiski negatīvi ietekmēt vides stāvokli.

Ņemot vērā to, ka DAP 2020 tika īstenoti un īstenošanas posmā ir 97,9% (t.sk. 97% projekti) no visām attīstības programmas rīcības plānā iekļautajām aktivitātēm, var secināt, ka attīstības programmas 2014. – 2020.gadam ieviešana *veiksmīgi tika realizēta* (izpildītā darba apjoma un laika ziņā). Pašvaldība turpinās strādāt pie pārējo plānoto rīcību (2,1%) un projektu (3%) īstenošanas.

Apkopojot visu iepriekš minēto, var secināt, ka plānošanas dokumentu aktivitāšu īstenošana, kurā tika ievēroti vides aizsardzības normatīvi un kompetento institūciju izvirzītās prasības, atstāja pozitīvu ietekmi uz vides kvalitāti, iedzīvotāju dzīves vidi un pilsētas attīstību. Daugavpils pilsētas attīstība norisinās mērķtiecīgi ar līdzsvarotu kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu nākamajām

paaudzēm, dzīves, darba un atpūtas kvalitatīvu apstākļu nodrošināšanu pilsētas iedzīvotājiem un viesiem.

Daugavpils pilsētas pašvaldība plāno turpināt šajā Attīstības programmā iepiņānoto uzdevumu risināšanu noteikto mērķu sasniegšanai arī nakamā perioda Attīstības programmā, aktīvi piesaistot ES un citu ārvalstu finansējumu industriālo teritoriju sakārtošanai, pašvaldības ēku siltināšanai, komunālo pakalpojumu un transporta infrastruktūras attīstībai un pilsētas veselīgas un ekoloģiski tīras dzīves vides saglabāšanai.

6. Ieteikumi jaunās AP izstrādei

Izstrādādot Daugavpils pilsētas Attīstības programmu nākamajam plānošanas periodam:

- Jāturpina īstenot attīstības pasākumi iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai un nodarbinātības iespēju veicināšanai, jāattīsta publiskā ārtelpa un infrastruktūra, sociālā infrastruktūra, ņemot vērā vides aizsardzības principus, klimata pārmaiņu riskus, kā arī citus svarīgus aspektus, kas var atstāt ietekmi uz vidi un tās kvalitāti.
- Nepieciešams uzlabot pašvaldības daudzdzīvokļu dzīvojamo fondu un uzlabot tā kvalitāti, piesaistot finanšu līdzekļus jaunu pašvaldības īres mājokļu būvniecībai un esošo mājokļu energoefektivitātes uzlabošanai, atjaunojot pieejamo dzīvojamo fondu.
- Jāturpina attīstīt pašvaldībā esošās degradētās teritorijas, uzlabojot iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti, veicinot uzņēmējdarbības attīstību pilsētā. Nepieciešams rast risinājumu privāto degradēto teritoriju sakārtošanas atbalstam no pašvaldības puses līdzfinansējuma vai citā veidā.
- Nepieciešams optimizēt transporta organizācijas plūsmu, novirzīt tranzīta transportu no pilsētas apkaimēm, dzīvojamajiem kvartāliem un potenciālajām īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām.
- Nepieciešams arī turpmāk attīstīt pilsētas veloseliņu un mikromobilitātes tīklu, paredzot drošas pārvietošanās iespējas velosipēdistiem un gājējiem.
- Nepieciešams turpināt attīstīt sabiedriskā transporta tīklu, kas veicinās biežāku sabiedriskā transporta izmantošanu iedzīvotāju vidū un retāku personīgā autotransporta izmantošanu pilsētas teritorijā.
- Nepieciešams izstrādāt pilsētas mežaparku attīstības projektus un izdot saistošos noteikumus par mežaparku izveidošanu, apsaimniekošanu un aizsardzību.

Šis ir Daugavpils pilsētas attīstības programmas „Mana pils – Daugavpils” 2014.-2020.gadam noslēguma vides monitoringa ziņojums. Šī noslēguma monitoringa ziņojumā ietvertā informācija - ieviešanas rezultātu izvērtējums, esošās situācijas analīze, priekšlikumi utt. tiks ņemti vērā nākamās DAP izstrādē.

Datums: 28.01.2021.

Daugavpils pilsētas domes izpilddirektore

S.Šņepste

1. PIELIKUMS. DAP 2020 INDIKATORI MONITORINGAM

PRIORITĀTE	MĒRĶIS	UZDEVUMI	INDIKATORI
Uzlabot gaisa kvalitāti	Autotransporta radītās ietekmes uz vidi samazināšana, padarot efektīvāku sabiedrisko transportu.	Samazināt autotransporta radīto ietekmi uz vidi, padarot efektīvāku sabiedrisko transportu. Minimizēt autotransporta radītā gaisa piesārņojuma ietekmi. Minimizēt trokšņu un smaku ietekmi. Apkarot emisiju tās izcelsmē – samazinot transporta plūsmu un pielietojot videi draudzīgāku degvielu.	Pārvadāto pasažieru skaita pieaugums un pārvadājumu pakalpojumu efektivitāte sabiedriskajā transportā. Izveidoto veloceļu garums. Zaļo zonu, apstādījumu daudzums.
Saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību	Veselīgas un kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšana visiem pilsētas iedzīvotājiem.	Saglabāt mežus rekreācijai. Aizsargāt upes un ezerus no pieaugošās slodzes, attīrot un labiekārtojot pludmales, izveidojot to apkalpes infrastruktūru. Aizsargāt pārmitrās teritorijas ekoloģiskā līdzsvara saglabāšanai, pēc iespējas atvēršot apbūvi no plūdu riskam pakļautām dabas teritorijām.	Mežu platības pilsētā (%). Labiekārtotu atpūtas vietu skaits. Jaunizveidoto parku, skvēru, pagalmu apzaļumošanas projekti. Realizētie dabas projekti pašvaldībā (labiekārtoto parku skvēru, ūdens malu īpatsvars). Apbūves platību dinamika. ĪADT izveidošana.
Samazināt atkritumu daudzumu	Efektīvas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide pašvaldībā un dalītas atkritumu savākšanas sistēmas izveide un pakāpeniska ieviešana.	Nodrošināt atkritumu šķirošanu un dalītu savākšanu. Nodrošināt atkritumu otrreizēju izmantošanu. Atbalstīt veģetācijas atkritumu pārstrādi kompostā.	Dalīts savākto atkritumu daudzums (% pret esošo). Pārstrādei nodotais atkritumu daudzums pa atkritumu veidiem (% pret esošo). Nodrošināta veģetācijas atkritumu pārstrāde kompostā. Izveidoti dalītas atkritumu savākšanas laukumi/punkti.
Saglabāt virszemes un pazemes ūdens kvalitāti	Atveseļot un saglabāt ūdenstilpes un ūdensteces. Nodrošināt ūdensgūtnu aizsardzību.	Samazināt apdzīvoto vietu negatīvo ietekmi uz ūdensobjektu ekosistēmām. Nodrošināt labiekārtotas, publiski pieejamas ūdensmalas un peldvietas. Plānojumos ņemt vērā ūdensgūtnu aizsargjoslas.	NAI pakalpojumu izmantotāju pieaugums (%) blīvi apdzīvotās vietās. Normatīvi attīrīto notekūdeņu daudzums (% pret esošo). Labiekārtoto peldvietu skaits, kas atbilst MK noteikumiem. Ūdensgūtnu aizsardzība pret piesārņojumu nodrošināta vietējo pašvaldību teritorijas plānojumos. Rekultivēta piesārņotā teritorija. Tūristu skaits sezonāli iecienītākajos objektos.
Minimizēt klimata pārmaiņas	Veicināt energoefektivitāti un vietējo resursu izmantošanu.	Veikt ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus. Videi draudzīga sabiedriskā transporta attīstība. Pieejamības uzlabošana ar sabiedrisko transportu. Biodegvielas izmantošana.	Energoefektīvu (nosiltinātu utml.) pašvaldības ēku īpatsvars. Videi draudzīga transporta attīstība. Transporta infrastruktūra, transporta plūsmas kustība, neveidojot sastrēgumus.
Izveidot veselīgu un drošu dzīves vidi	Nodrošināt iedzīvotājiem publiskās infrastruktūras un dabas resursu pieejamību pēc iespējas tuvu dzīvesvietai. Mazināt sociālo atšķirtību.	Nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvu rekreācijas vidi, iespējas izmantot sporta, izglītības, kultūras, primārās medicīnas pakalpojumus pēc iespējas tuvu dzīvesvietai. Nodrošināt iedzīvotājiem drošu, sakārtotu un funkcionāli izmantojamu pilsētvidi. Nodrošināt appludināšanai vai gruntsūdens līmeņa paaugstināšanai apdraudēto teritoriju samazinājumu, veidot nepieciešamos inženiersagatavošanas pasākumus vai	Jauni un sakārtoti sociālās un tehniskās infrastruktūras objekti (t.sk. vides pieejamības nodrošināšana). Degradēto teritoriju un būvju skaita samazinājums (t.sk. likvidēto nesankcionēto izgāztuvju skaits). Plūdu draudu samazināšanas pasākumi.

PRIORITĀTE	MĒRĶIS	UZDEVUMI	INDIKATORI
		hidrotehniskās izbūves ierīkošanu. Mobilitātes nodrošināšana visiem (arī tiem, kam nav privātā automobiļa).	
Pašvaldības ieguldījums vides kvalitātes uzlabošanā	Sakopta un sakārtota vide pašvaldībā. Iedzīvotāju vides kvalitātes uzlabošana.	Attīstīt pašvaldībā vides projektus tajās jomās, kuras tiek noteiktas par prioritārajām pašvaldībā.	Realizētie projekti vides jomā pašvaldībā (to daudzums un vai tie aptver aktuālākās vides problēmas). Pašvaldības iedzīvotāju iesaistīšanās sakopšanas talkās. Iedzīvotāju informēšana par vides aktuālākajām problēmām (laikraksti, informatīvie stendi, baneri mājas lapās u.c. materiāli). Pašvaldības sadarbība ar skolām, interešu pulciņiem u.c. par vides uzlabošanu (ideju konkursi, labdarības akcijas, vides dienas, velo maratons u.c. pasākumi).

2. PIELIKUMS. DAP 2020 INDIKATORU IZVĒRTĒJUMS

PRIORITĀTE	MĒRĶIS	UZDEVUMI	INDIKATORU vērtības
Uzlabot gaisa kvalitāti	Autotransporta radītās ietekmes uz vidi samazināšana, padarot efektīvāku sabiedrisko transportu.	Samazināt autotransporta radīto ietekmi uz vidi, padarot efektīvāku sabiedrisko transportu. Minimizēt autotransporta radītā gaisa piesārņojuma ietekmi. Minimizēt trokšņu un smaku ietekmi. Aparot emisiju tās izcelsmē – samazinot transporta plūsmu un pielietojot videi draudzīgāku degvielu.	<ul style="list-style-type: none"> Pārvadāto pasažieru skaits samazinājās par 41% 2019.g., salīdzinot ar 2014.g. Pārvadājumu pakalpojumu efektivitātei tika ieviesta sertificēta EPS, modernizēta degvielas uzskaites sistēma. Pieauga velociņu garums par 97%. Pieauga zaļo zonu, apstādījumu īpatsvars par 15,5 %. Izbūvēti jauni apgaismojumu posmi, uzstādot energoefektīvo apgaismojumu – pieauga LED gaismeķļi īpatsvars par 14,8%. Uzsākta biomasas katlumājas izbūve ar jaudu 30 MW Mendeļejeva ielā 13A un siltumtīklu atjaunošanas projekti.
Saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību	Veselīgas un kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšana visiem pilsētas iedzīvotājiem	Saglabāt mežus rekreācijai. Aizsargāt upes un ezerus no pieaugošās slodzes, attīrot un labiekārtojot pludmales, izveidojot to apkāpnes infrastruktūru. Aizsargāt pārmitrās teritorijas ekoloģiskā līdzsvara saglabāšanai, pēc iespējas atvīrot apbūvi no plūdu riskam pakļautām dabas teritorijām.	<ul style="list-style-type: none"> Pieauga pašvaldības mežu platības pilsētā par 2,4%. Pieauga parku, skvēru, pagalmu apzaļumošanas projekti (Esplanādes parks, Porohovkas parks, L.Stropu ezers, Aizpilsētas parks, Jātnieku ielas skvērs, uzsākts labiekārtot Zeļņska ielas skvēru). Īstenota zivju resursu pavairošanas programma 5 ūdenstilpēs. Nav izveidoti ĪADT.
Samazināt atkritumu daudzumu	Efektīvas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide pašvaldībā un dalītas atkritumu savākšanas sistēmas izveide un pakāpeniska ieviešana.	Nodrošināt atkritumu šķirošanu un dalītu savākšanu. Nodrošināt atkritumu otrreizēju izmantošanu. Atbalstīt veģetācijas atkritumu pārstrādi kompostā.	<ul style="list-style-type: none"> Projekta ietvaros iegādāts specializētais autotransports šķirotu atkritumu savākšanai no privātmāju sektora. Ikgadēji pieaug pārstrādei nodotais atkritumu daudzums pa atkritumu veidiem, 2019.gadā tās ir 16 reizes lielāks nekā 2013.g. Bioloģiski noārdāmie atkritumi tiek nogādāti kompostēšanas laukumā. Izveidots viens dalītās atkritumu savākšanas laukums Liģinišķu ielas rajonā. Pilsētas apkaimēs ir izvietoti 100 konteineri ar tilpumu 1,1 m³, kas paredzēti stikla un cita veida iepakojuma (papīrs, PET, skārds, alumīnijs) savākšanai, kā arī 49 konteineri (kupolveida "zvaniņi"), kas paredzēti stikla iepakojuma savākšanai.
Saglabāt virszemes un pazemes ūdens kvalitāti	Atveseļot un saglabāt ūdenstilpes un ūdenstececes. Nodrošināt ūdensgūtnu aizsardzību.	Samazināt apdzīvoto vietu negatīvo ietekmi uz ūdensobjektu ekosistēmām. Nodrošināt labiekārtotas, publiski pieejamas ūdensmalas un peldvietas. Plānojumos ņemt vērā ūdensgūtnu aizsargjoslas.	<ul style="list-style-type: none"> Pašvaldības atbalsta programma palielināja NAI pakalpojumu izmantotāju skaitu par 299 klientiem. Samazinājās normatīvi attīrīto notekūdeņu apjoms par 13%, salīdzinot ar 2013.gadu. Pieauga kanalizācijas tīklu garums par 19% un ūdensapgādes tīklu garums par 13%. Uzsākts projekts "Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas attīstība Judovkas rajonā, Daugavpilī" 2,8 reizes pieauga labiekārtotu atpūtas vietu (peldvietu) skaits. Ūdensgūtnu aizsardzība pret piesārņojumu nodrošināta vietējo pašvaldību teritorijas plānojumā risinājumos. Ikgadēji pieaug tūristu skaits sezonāli iecienītākajos objektos (ārvalstu viesu pavadīto nakšu skaits pieauga par 65%).
Minimizēt klimata pārmaiņas	Veicināt energoefektivitāti un vietējo resursu izmantošanu.	Veikt ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus. Videi draudzīga sabiedriskā transporta attīstība. Pieejamības uzlabošana ar sabiedrisko transportu. Biodegvielas izmantošana.	<ul style="list-style-type: none"> Pieauga siltināto pašvaldības ēku īpatsvars par 32%. Realizēta videi draudzīga sabiedriskā transporta modernizācijas projekta 1.kārta. Uzsākta aizsargdambja būvniecība projekta "Daugavpils pilsētas aizsargdambja būvniecība Daugavas upes labajā krastā, Nometņu ielas rajonā, plūdu apdraudētajā teritorijā" ietvaros.
Izveidot veselīgu un	Nodrošināt iedzīvotājiem publiskās infrastruktūras un dabas	Nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvu rekreācijas vidi, iespējas izmantot sporta, izglītības, kultūras, primārās	<ul style="list-style-type: none"> Jauni un sakārtoti sociālās un tehniskās infrastruktūras objekti (vides pieejamība tiek nodrošināta visos pašvaldības projektos).

PRIORITĀTE	MĒRĶIS	UZDEVUMI	INDIKATORU vērtības
drošu dzīves vidi	resursu pieejamību pēc iespējas tuvu dzīvesvietai. Mazināt sociālo atšķirtību.	medicīnas pakalpojumus pēc iespējas tuvu dzīvesvietai. Nodrošināt iedzīvotājiem drošu, sakārtotu un funkcionāli izmantojamu pilsētvidi. Nodrošināt appludināšanai vai gruntsūdens līmeņa paaugstināšanai apdraudēto teritoriju samazinājumu, veidot nepieciešamus inženiersagatavošanas pasākumus vai hidrotehniskās izbūves ierīkošanu. Mobilitātes nodrošināšana visiem (arī tiem, kam nav privātā automobiļa).	<ul style="list-style-type: none"> • Degradēto teritoriju skaita samazinājums – sakārtotas degradētas teritorijas uzņēmējdarbības veicināšanai. • Apsektas un likvidētas nesankcionētas izgāztuves. • Plūdu draudu samazināšanas pasākumi (meliorācijas sistēmas atjaunošana un attīstīšana, hidrotehnisko būvju stiprināšana vai remonts, uzsākta aizsargdambja būvniecība).
Pašvaldības ieguldījums vides kvalitātes uzlabošanā	Sakopta un sakārtota vide pašvaldībā. Iedzīvotāju vides kvalitātes uzlabošana.	Attīstīt pašvaldībā vides projektus tajās jomās, kuras tiek noteiktas par prioritārajām pašvaldībā.	<ul style="list-style-type: none"> • Degradēto teritoriju sakārtošanas projekti un energoefektivitātes paaugstināšanas projekti ir prioritārie projekti pašvaldībā, jo tie aptver aktuālākās sociālās un vides problēmas. • Saskaņā ar pilsētas Komunālās saimniecības pārvaldes datiem ikgadēji palielinās talkas dalībnieku aktivitāte. • Pašvaldības interneta vietne tika izveidota VIDES sadaļa, kur ir atjaunināta informācija par vidi, klimatu un enerģijas politiku, atkritumu apsaimniekošanu. Pabeigta Daugavpils pilsētas mājas lapas modernizācija. • Izdoti informatīvie bukleti par Daugavpils pilsētas ūdensobjektu zivju resursu aizsardzību. • Izdoti informatīvie bukleti par Daugavpils pilsētas enerģijas politiku. • Pašvaldības sadarbība ar skolām, interešu pulciņiem u.c. par vides uzlabošanu (Lielā talka, konkurss "Videi draudzīgs uzņēmums", Enerģijas diena, Ūdens diena, Eiropas mobilitātes nedēļa, Velo maratons, Zemes stunda, "Skrien Daugavpils", u.c. pasākumi).